De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND

DEEL 61. KAAPSTAD, ZATURDAG, 4 JULIJ 1891. NO. 5,530

OUDTSHOORN.

DE heer J. H. SWEMMER, Procureur, is aangesteld als Agent voor de *Zuid Afrikaan* en *Volksvriend* en het *Z. A. Tijdschrift* te Oudtshoorn, in de plaats van de heeren KEIJTER & Co. die bedankt hebben.

650 Extra Vette Merino en Kaapsche Schapen.
50 Extra Vette Kapater Bokken.

Op Maandag, 6 Julij aanst.

ULLEN opgemelde Schapen en Bokken, die extra vet zijn, Publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE en zullen zeker present zijn.

I. J. COETZER.

Paarl, 29 Junij 1891.

J. S. MARAIS & Co., Aflagers.

PUBLIEKE VERKOOPING TE KENHARDT.

DE Ondergeteekende behoorlijk daartoe gelast zijnde door den heer WM. M. STEENKAMP, zal Publiek doen Verkoopen

TE KENHARDT,
OP ZATURDAG,
18 JULIJ Aanst.

17 Extra Vette Slagtossen.
27 Koeijen en jonge Beesten.
4 Ezels.

Allen in Goede Conditie; en wat verder zal mogen worden aangeboden.

J. S. LONGLAND Sr.,
Afslager.

Kenhardt, 23 Junij 1891.

REGERING'S SCHOOL. VOOR LAND- EN WIJNBOUW STELLENBOSCH.

HIERNEVENS wordt kennis gegeven dat de Nieuwe Termijn aan deze Inrigting op den 21sten Julij zal worden geopend. De geheele Studietijd, uitgestrekt over Twee Jaren, bevat Onderwijs in alle takken van Boerderij, vooral wat het Bouwen van Voederplanten, Melkerij, Schaapteelt, Wijnbouw en Vruchtenteelt aangaat. Verdere bijzonderheden kunnen worden verkregen van den heer F. ELERSCH, de Directeur der School, die eveneens op applicatie een Prospectus en het Jaarlijksch Rapport zal zenden.

A. FISCHER,
Secretaris van Landbouw.

Kaapstad, 30 Junij 1891.

BENOODIGD een Opzigter op een Wijn-, Koorn- en Veeplaats, moet ongetrouwd zijn van fatsoenlijke familie en in staat om met Ezels om te gaan. Referten vereischt. Men vervoege zich bij H. HAUPT, P.K., Stellenbosch.

KENNISGEVING.

DE heer H. R. STEPHAN, die heden naar Europa is vertrokken, heeft spijt, dat hij geen tijd heeft kunnen vinden om al zijn Buitenvrienden Vaarwel te zeggen. Hij wenscht hen echter allen gezondheid en voorspoed toe gedurende zijne afwezigheid.

Kaapstad, 1 Julij, 1891.

T. SHORT & Co.,
VULCAN IJZERWERKEN,

Ingenieurs en Vervaardigers van Stoomketels.

Machinerie, Pompen en alle soorten Landbouwkundige Machinerie gerepareerd dadelijk nade bestelling.

IJZER- EN KOPERGIETERS,
NABIJ HET ALFRED DOK
KAAPSTAD.

AAN WIJNBOEREN.

DE Ondergeteekende is bereid Monsters van *Wijn, Brandewijn* en *Spiritus* te ontvangen, en ze met het Beste Voordeel voor den Handel te Verkoopen. Gezondene monsters zullen onmiddelijke attentie erlangen. Liberale voorschotten gemaakt indien vereischt. H. C. VAN BREDA Makelaar, St. Georgestraat, St. George Kamers

OVERLEDEN aan zijne woning op de Plaats "Fortuin," Klein Roggeveld, op 27 Junij 1891 (na een siekbed van 17 dagen) mijn geliefde Echtgenoot PIETER FRANCOIS DE VOS, in den ouderdom van 65 jaren. Diep betreurd.

A. C. DE VOS,
geb. COETZE.

MUTUAL HALL.

Miss MARIE KEMNA

(In het bezit van een Gouden Medaille voor Holland, Eerelid van het Kon. Genootschap St. Cecilia en van het Kon. Gen. van Toonkunst)

ZAL EEN
GROOT AVOND CONCERT
GEVEN

Op Woensdag, 8 Julij 1891,

Bijgestaan door verschillende Eerste Klasse Plaatselijke Kunstenaars. Verdere bijzonderheden te volgen.

Plan bij DARTER.

Zuid Afrikaansche College
Murray's Gift.

APPLICATIEN, geadresseerd aan den Ondergeteekende, zullen worden ontvangen tot 13 Julij aanstaande voor Admissie tot VIJF Murray Scholierschappen, TWEE Senior en DRIE Junior. Applicanten voor Senior Scholierschappen, moeten de Universiteits Matriculatie hebben gepasseerd. Applicanten voor Junior Scholierschappen, die het Hoogere School Certificaat niet hebben verkregen, of een van gelijken aard, moeten het College Entree Examen passeeren. Elke applicatie moet worden vergezeld van een verklaring van den ouderdom van den Candidaat en zulke informatie aangaande hun afkomst als zij mogen bezitten.

H. M. FOOT,
Secretaris van den Raad.

Z. A. College,
11 Mei 1891.

L. F. S. BINDEMANN
IS NU VOOR VAST TE
WORCESTER
ALS TANDENDOKTER
GEVESTIGD.

Gouvernements Kennisgeving. No. 481, 1891.

Kantoor van den Commissaris van Kroonlanden en Publieke Werken, Kaap de Goede Hoop, 6 Junij 1891

VOLGENS Sectie 4 van Wet No. 28 van 1888, zoo wordt mits desen ter algemeene kennisse gebragt, dat het 't voornemen is der Regering, om den volgenden grond in de Afdeeling Tulbagh, zooals aangegeven door plan en berekeningen opgehangen in het kantoor van den Landmeter Generaal en in het Kantoor te Tulbagh, zooals bepaald door grenzen van private eigendommen aan genoemden grond grenzende, een "Afgebakend Woud" te verklaren, n.l.:—

Afdeeling Tulbagh.

De grond bekend als "Kruitjeskraal" en begrensd ten noordwesten door de plaats "Knollevallei," ten noordoosten door de plaats "Goedgevonden," ten zuidoosten door de plaatsen "Plaisance" en "New Munster" en ten zuidwesten door de plaats "Verrekijker."

H. H. McNAUGHTON,
Assistent Commissaris.

GOVERNMENT NOTICE. No. 481, 1891.

Office of the Commissioner of Crown Lands, and Public Works, Cape of Good Hope, 6 June, 1891.

IN terms of Section 4 of Act No. 28 of 1888, it is hereby notified for general information, that it is the intention of the Government to declare the following area in the Division of Tulbagh, as indicated by plan and description filed in the Surveyor-General's Office, and office of the Civil Commissioner Tulbagh, and as defined by boundaries of private properties adjoining the said area, to be a "Demarcated Forest," namely:—

Division of Tulbagh.

The area known as "Kruitjes Kraal," and bounded on the north-west by the farm "Knolle Valley," on the north-east by the farm "Goedgevonden," on the south-east by the farms "Plaisance" and "New Munster," and on the south-west by the farm "Verrekijker."

H. H. McNAUGHTON,
Assistant Commissioner.

ZUID-AFRIKAANSCHE
Koninklijke Maildienst.

De "Castle Mail Packets" Maatschappij.

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., via Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.

Julij 15.—ROSLIN CASTLE, Kapt. ROBINSON.
Julij 29.—DUNOTTAR CASTLE, Kapt. WEBSTER.
Aug. 12.—GRANTULLY CASTLE, Kapt. HAY.
Aug. 26.—HAWARDEN CASTLE, Kapt. DUNCAN.
Sep. 9.—GARTH CASTLE, Kapt. BROADFOOT.

Voor vracht of passage vervoege men zich bij de Agenturen van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ (Beperkt).

KAAPSCHE REGERINGS SPOORWEGEN.

BEZOEK VAN DEN ENGELSCHEN
Voetbal Toom.

OP 9, 11 en 13 Julij zullen Retourkaartjes tegen Enkelen prijs voor alle Klassen worden uitgegeven naar Kaapstad, van alle Statien tusschen Worcester en Maitland met de volgende Treinen, n.l.:—Worcester 1.25 v.m., Wellington 5.42 en 6.30 v.m., Malmesbury 6.20 v.m., Stellenbosch 7.46, Sir Lowry's Pas 7.25 v.m., geldig om per eenigen Passagiers Trein terug te keeren tot op 14 dezer, de Beperkte Mailtrein uitgezonderd. Op dezelfde dagen zullen Retourkaartjes worden uitgegeven van Kaapstad naar Newlands, geldig voor den dag van uitgifte alleen op alle Treinen tusschen de uren van 1 en 4 n.m. tegen 3s. voor Eerste of Tweede Klasse en 2s. 6d. Derde Klasse, die eveneens toegang insluiten naar de Voetbal Gronden. Van alle andere Staties op de Wijnberg—Simonsstad Lijn, zullen Eerste en Tweede Klasse Retourkaartjes tegen Enkelen Prijs worden afgegeven, plus 2s. voor admissie tot den Voetbal Grond, en geldig alleen voor den dag van afgifte; dit is geldig voor de Namiddag Treinen tot aan 4 uur. Te Kaapstad Statie kunnen de Excursie Kaartjes elken dag na 9 uur v.m. worden gekocht.

A. W. HOWELL,
Hoofd Vervoer Bestuurder.

Hoofd Kantoren, 1 Julij 1891.

Verhuizing.

DE Ondergeteekenden zijn Verhuisd van St. Georgestraat, naar de Gebouwen, in den laatsten tijd bewoond door de heeren POPPE, RUSSOUW & Co., No. 10 Burgstraat.

L. H. TWENTYMAN & Co.

DE PLOEGTIJD KOMT.

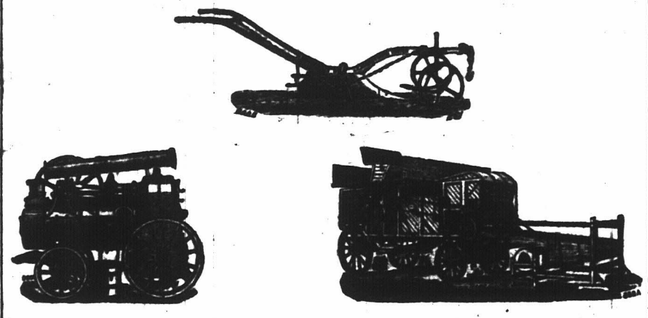

NU landendeleen groote sorteering Ploegen, met al de jongste verbeteringen, van New York en Londen die wij vertrouwelijk aan Boeren kunnen aanbevelen als de beste voor Ligte en Zware Gronden, Tuinen of Wijngaarden, met Convex Stalen Platen, Chilted IJzers en Soliede Geslagen IJzeren geraamten, vereenigende Sterkte, Ligtheid en Duurzaamheid. In Enkele-, Dubbele- en Drie Dubbele-Voor, met of zonder Stalen Ploegscharen gemaakt door de beroemde firmas HORNSBY, HOWARD en RANSOME Eveneens Amerikaansche Heuveltant Ploegen, Amerikaansche Houten Boom Ploegen.

Geïllustreerde Catalogussen op applicatie.

Afzonderlijke Stukken van alle soorten tegen onze gewone lage prijzen.

Patent "Chilled" Scharen, geguarandeerd echt. Landbouwkundige Machinerie van alle discriptie in voorraad. Machines, Molens, Wannen, Mast- en Dorschmachine

IN 'T GROOT EN IN 'T KLEIN.

JAMES ROBERTSON & Co,
IJZERWINKELS,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

SEQUAH'S
SEQUAH'S INSTANT RELIEF.
Gives prompt relief in all cases of Internal Pains. For Colic, Cramps, Spasms, Coughs, Colds, and Pains in the Head.

SEQUAH'S PRAIRIE FLOWER.		SEQUAH'S OIL.	
Is the Greatest Alterative, Safest, Surest, and Best FAMILY REMEDY in the World.	For Indigestion, Biliousness, Depression of Spirits, Constipation, Liver Complaints, and Kidney Troubles.	Has no equal as an external application. It is the King of Pain Killers and Liniments.	For Rheumatism, Stiff Joints, Lumbago, Rheumatic Gout, Sciatica, Sore Throats and Neuralgia.

SEQUAH'S REMEDIES Should be in every House. SOLD EVERYWHERE.

REMEDIES

SEQUAH'S PREPARATIONS are put up specially for the African market, so as to be suitable for the climate, and the public are warned that they are to BE WARE OF IMITATIONS AND IMITATORS. See that the stamp of Sequah Limited, as printed in ... is f over the cork on every bottle. The boxes containing these celebrated Pr... in both Dutch and English. NONE OTHER ARE GENUINE.
Wholesale Depot: LOUIS DANZIGER, Port Elizabeth, P.O. Box, 13.

KAAP DE GOEDE HOOP SPAARBANK.

Kennisgeving aan Deponeerders.

HET Comité geeft kennis van de volgende Resolutie, gepasseerd door het Sub-Comité:—

"van en na 30 Junij 1891, zal het laatste gedeelte van de kennisgeving van 20 November 1890, worden teruggetrokken, en Interest van Private Personen, op £50 en daaronder, worden verminderd tot 4 percent per annum."

Op last,
S. V. HOFMEYR, Secretaris.

Kaapstad, 19 Junij 1891.

Nieuwe Patente Water Lift of Noria (Bakkies Pomp.)

OM groote hoeveelheden water op te trekken uit groote diepten, voor besproeijing of voor het geven van Water aan vee. Het wordt gewerkt door een of meer Ezels, Paarden of Ossen volgens de diepte is, en de hoeveelheid van Water, die moet worden opgetrokken. Een Ezel trekt omtrent 3,000 gallons water op in een uur. Deze Machines vereischen geene kostbare opsetting en trekken meer water op voor de aangewende kracht, dan eenige andere soort van Pomp. Prijzen en alle andere informatie kunnen verkregen worden van de Eenige Agenten.

GEORGE FINDLAY & CO.,
Pakhuizen van IJzerwaren, Gravestraat, KAAPSTAD.

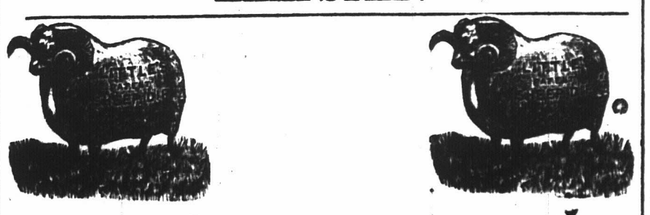

VERKRIJGBAAR VAN:
ALLE WINKELIERS
SELLAR BROS., Kaapstad,
EN
Rudd Milton & Co., Port Elizabeth.

Het "Zuid Afrikaansche Tijdschrift,"
HET ORGAAN VAN DEN TAALBOND,

ONDER Hoofdredactie van Prof. J. VAN DER TUUK, zal in het vervolg verschijnen omtrent het midden van iedere maand. Het is het *eenige* Hollandsche Tijdschrift in Zuid Afrika. Het is het orgaan van den onlangs opgerichten *Taalbond*, geeft nuttige wenken voor landbouwers, lectuur voor Oud en Jong, fraaie prijzen voor oplossers, van opgaven onder de Rubiek "Gezellig Tijdverdrijf," en geniet de medewerking en den steun van de invloedrijkste mannen in Zuid-Afrika. Men kan tegen den geringen prijs van 12s. 6d. inteekenen voor een jaars vooruit betaalbaar bij de Agenten of direkt bij de uitgevers

HOFMEYR & REGTER,
Groenteplein, Kaapstad.

AAMBEIJEN POEDER.

Waarschuwing! Het is ter mijner kennisse gekomen dat er slechte namaaksels van mijn Aambeijen Poeder bestaan. Het *opregte* is alleen te verkrijgen, dragende het handelsmerk De Zwaan, met de naam C. H. BÖSENBERG.

HET succes dat tot hiertoe gepaard ging met het gebruik van bovengenoemde Medicijn, heeft den Eigenaar, den heer C. H. BÖSENBERG, er toe gebragt deselve meer prominent voor de aandacht van het Publiek te brengen; het werd in vele gevallen bewezen een zeer krachtig middel te zijn tegen deze zoo algemeen heerschende siekte, die aangedreven wordt door hoofdpijn, kortsigtigheid, drukking op de oogen, angst, duiseligheid, gebrek aan geestkracht, onregelmatigheid in het bloed, pijn in de lenden en verstopping.

De bijzondere eigenschappen van dit Poeder om het bloed te verdunnen en een vrijen bloedsomloop te bevorderen, om de werking der ingewanden te prikkelen en te regelen, en ze te suiveren van slijmerige en scherpe stoffen, nemen de onaangename uitwerkselen weg en genesen de siekte. Het zal ook zeer heilzaam bevonden worden wanneer het gebruikt wordt als bovengemelde voorteekenen, de voorloopers van RHUMATISCHE JICHT zich voordoen, en ook bij drukking op de borst, droogheid, jeuken en chronische aandoeningen van de huid, en bij waterzucht, meer bijzonder wanneer deze uit onderdrukte uitwaseming voorkomt.

Als een huismiddel bij verstopping kan het veilig worden aanbevolen, alsmede in de behandeling van uitslag bij kinderen.

Volle bijzonderheden vergezellen elken Bottel. Prijs 2s.; per Post 2s. 6d.

BEREID DOOR DEN EENIGEN EIGENAAR

C. H. BÖSENBERG, Chemist en Droogist, Swaan Apotheek, Hoek van Bree- en Kortemarktstraat, Kaapstad.

Geen connectie met eenige andere Besigheid in de Kolonie.

H. KLOSSER,
9, St. Georgestraat, Kaapstad,

VERSCHE AANVOER VAN

Heineken's Bier, Jenever Kaas, Cocao en Haringen.

Wekelijksche Aankomsten

DE KORTSTE, SNELSTE EN GOEDKOOPSTE WEG NAAR MASHONALAND

Viâ de Pungwe Rivier,

Per Union S. S. Maatschappij en Caste Mail Packets Maatschappij, aansluitende met

DE PIONEER LIJN,

Van Rivier-Stoombooten, Amerikaansche Passagierswagens en Transport Wagens van Port Beira (onder contract voor het vervoer van de Mails der Britsch Zuid Afrikaansche Compagnie), 9 dagen van Durban.

Voor volle bijzonderheden omtrent Vracht of Passage, en Datums van Vertrek, doe aanzoek bij

Alle Agentschappen van de Union S. S. Maatschappij en Castle Mail Packets Maatschappij.

Hickie, Borman & Co.
Oriental Place, Southampton.
Direct aan de Eigenaars:
JOHNSON HEANY & BORROW,
St. Georgestraat, Kaapstad,
Port Beira, McPanda's (Pungwe Rivier) en
Fort Salisbury, Mashonaland.

UNION LINIE.
KONINKLIJKE MAILDIENST

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag te 4 uur n.m., te St. Helena, Ascension, Madeira en Lissabon als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND.

MEXICAN, Kapt. LAEMER, 8 Julij.
SPARTAN, Kapt. MUNN, 22 Julij.
ATHENIAN, Kapt. BAINBRIDGE, 19 Aug.
TARTAR, Kapt. WAIT, 19 Augustus.
SCOT, Kapt. TRAVERS, 2 September.

*Een van de Maatschappij's mooije Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na den aankomst van deze Mailstoombooten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND, geldig voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen vermindering van 10 percent op den Dubbelen aanslag.

RETOURKAARTJES voor HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of de Castle Maatschappij Stoombooten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Maatschappij, Adderleystraat.

THOS. E. FULLER.
Algemeene Bestierder voor Zuid Afrika

Hulponderwijzeres

VOOR de betrekking van Hulponderwijzeres in de Dorpschool te Utrecht, Z.A.R., zullen applicatien met getuigschriften van bekwaamheid tot onderwijzen in de Muziek, Zangkunst, Hollandsch, Engelsch en gewone vakken, alsmede bewijzen van goed zedelijk Godsdienstig gedrag en van lidmaatschap der Ned. Geref. Kerk, Kaapkolonie, O. Vrijstaat, Natal, Ned. Herv. of Geref. Kerk, Z. A. Republiek worden ingewacht tot 15 Augustus e.k.

Bekwaamheid tot onderwijzen in Handwerken zal eene aanbeveling zijn. Salaris £100 per jaar.

H. L. NEETHLING,
Voorzitter der School Commissie.

Utrecht, 15 Junij 1891.

KOLONIALE
Weeskamer en Trustmaatschappij.

OPGERIGT DEN 31STEN MAART 1886

KAPITAAL £20,000
RESERVE FONDS £36,818

VOOR het Administreren van Eigendommen en Boedels waartoe deselve wettig zal worden aangesteld als Executeuren, Administrateuren, Voogden, Curatoren, Trustees en Agenten.

DIRECTEUREN:
C. A. FAIRBRIDGE, Voorzitter.
C. M. BERNHARD.
J. C. HOFMEYR.
PAUL DE VILLIERS.
J. A. REID.
HARRY BOLUS.
J. P. DENEIJS.

AUDITEURS:
D. P. KRYNAUW.
T. A. J. LOUW, M.L.A.

Personen die hen wenschen aan te stellen gelieven hen te benoemen en aan te stellen als "De Koloniale Weeskamer en Trust Maatschappij."

De Insolventie-Tak zal bestiert worden door den Secretaris, voor wiens daden de Maatschappij verantwoordelijk zal zijn.

De Directeuren komen elken Dingsdag bijeen tot 10 ure, tot het verrigten van besigheden.

Kantoor,—Kamer Gebouwen, 4, Kerkplein

G. W. STRYTHER, Secretaris

AYER'S SARSAPARILLA

wordt overal aanbevolen als de beste remedie voor het genezen van scrofula, scrofuleuze en kankerachtige aandoeningen, catarrhe, puisten, zweren en alle ongesteldheden uit slecht bloed voortspruitende. Zij maakt de suren onschadelig, die rheumatiek jicht en waterzucht veroorzaken. Zij regelt de lever en nieren, geeft veerkracht aan de maag, verbetert de eetlust, helpt de spijsvertering, geneest

Onverteerbaarheid,

en maakt de zwakken sterk. Geen ander bloedzuiveringsmiddel bevat zulke zorgvuldig gekozen en meesterlijk vereenigde ingrediënten. Bijna eene halve eeuw is dit preparatief in beide werelddeelen het standaard versterkingsmiddel geweest. Het wordt universeel door de medische faculteit goedgekeurd en doet het verwakte gestel goed in al de seizoenen van het jaar.

Ayer's Sarsaparilla

Van Dr. J. C. Ayer & Co., Lowell, Mass., U.S.A.
Verkrijgbaar bij alle Drogisten.

Getijtafel voor Tafelbaai.

JULIJ 1891.

MAANSVERANDERINGEN.

Nieuwe Ma, 6 Julij, 5.13 v.m. | Volle Ma, 21 Julij, 3.3 n.m.
Laste Kw, 14 Julij, 6.43 v.m. | Laatste k. 23 Julij, 5.47 v.m.

DATUM.	HOOG WATER. V.M.	H.M.	LAAG WATER. V.M.	M.N.
	u m	u m	u m	u m
1 Woensdag	10 55	11 27	4 38	5 11
2 Donderdag	11 55	— —	5 41	6 8
3 Vrijdag ..	0 21	0 45	6 33	6 56
4 Zaturdag ..	1 7	1 30	7 19	7 40
5 Zondag ..	1 49	2 10	8 0	8 20
6 Maandag ..	2 29	2 48	8 39	8 58
7 Dingsdag ..	3 7	3 25	9 16	9 34
8 Woensdag	3 43	4 0	9 54	10 9
9 Donderdag	4 18	4 35	10 27	10 43
10 Vrijdag ..	4 51	5 7	10 59	11 16
11 Zaturdag ..	5 25	5 43	11 43	11 53
12 Zondag ..	6 3	6 24	— —	0 14
13 Maandag ..	6 47	7 14	0 36	1 1
14 Dingsdag ..	7 42	8 15	1 28	1 59
15 Woensdag	8 51	9 20	2 33	3 10
16 Donderdag	10 7	10 42	3 48	4 26
17 Vrijdag ..	11 16	11 47	4 59	5 32
18 Zaturdag ..	— —	0 13	6 0	6 27
19 Zondag ..	0 40	1 4	6 52	7 16
20 Maandag ..	1 23	1 50	7 39	8 2
21 Dingsdag ..	2 18	2 35	8 24	8 46
22 Woensdag	2 56	3 17	9 7	9 28
23 Donderdag	3 38	3 58	9 48	10 8
24 Vrijdag	4 18	4 38	10 28	10 48
25 Zaturdag	5 58	5 29	11 9	11 30
26 Zondag	5 41	6 5	11 53	— —
27 Maandag ..	6 30	7 1	0 18	0 46
28 Dingsdag ..	7 35	8 14	1 18	1 56
29 Woensdag	8 56	9 41	2 35	3 13
30 Donderdag	10 26	11 2	4 3	4 44
31 Vrijdag ..	11 35	— —	5 10	5 50

Om hoogtij of laagtij op de onderstaande plaatsen te bekomen, trekt men af, of voegt men bij den tijd wanneer het hoogtij of laagtij in Tafelbaai is, de onderstaande respectieve getallen uren en minuten:

	u. m.
Delagoabaai voeg bij... ...	0 57
Natal „	1 50
Kowie „	1 10
Knysna „	0 18
Simonsbaai „	0 4
Port Nolloth „	0 5
Oost Londen „	1 5
Algoabaai „	1 20
Mosselbaai „	0 50

VEOEGEMARKT.

Van 3 Julij.

	£ s. d.	£ s. d.
Aardappelen, per mud ...	0 6 2 —	0 17 1
Appelen, per 100 ...	0 0 10½ —	0 1 11
Bloemkool ...	0 0 1½ —	0 0 1½
Boonen, per mud ...	1 12 3 —	1 12 3
Bijeren per 100 ...	0 9 5 —	0 9 5
Guavas, per 100 ...	0 0 11 —	0 0 11
Hoenders, per stuk ...	0 1 0 —	0 1 7
Kool, per stuk ...	0 0 1 —	0 0 1½
Limoenen, per 100 ...	0 6 8 —	0 6 10
Peren, per 100 ...	0 0 9 —	0 1 3
Patatas, per mud ...	0 6 11 —	0 7 11
Uijen, per mud... ...	0 6 2 —	0 13 10

1 Wagen.
10 Karren.

NIEUWE MARKT.

Van 2 Julij

	£ s. d.	£ s. d.
Aardappelen, per mud	0 7 6 —	0 18 6
Appelen, per 100 ...	0 1 3 —	0 1 3
Azijn, per ½ Aam ...	0 11 1 —	0 11 1
Boter, per lb.	0 1 1 —	0 1 7½
Bloemkool, per stuk ...	0 0 2 —	0 0 4
Boonen, per mud ...	1 10 0 —	1 10 0
Bijeren, per 100	0 8 7 —	0 13 4
Eenden, per stuk ...	0 1 10 —	0 2 8
Guavas, per 100 ...	0 0 2½ —	0 4 4
Hoenders	0 0 9 —	0 1 9½
Kool, per stuk	0 0 2½ —	0 0 2½
Kalkoenen, per stuk ...	0 3 2 —	0 8 7
Limoenen, per 100 ...	0 3 5 —	0 7 6
Peren, per 100	0 2 7 —	0 5 2
Pompoenen, per stuk ...	0 0 2½ —	0 0 7½
Patatas, per mud ...	0 3 6 —	0 7 0
Uijen, per mud	0 10 6 —	0 13 0

VERKOOPINGEN.

JULIJ.

7.—Klapmuts Statie, Kapater Bokken, van den heer J. le Roux.—J. S. Marais & Co., Afslagers.

6.—Klapmuts Statie, Schapen en Bokken, van den heer J. G. Coetzer,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

18.—Caledon, Bouwgrond, voor rekening van de Caledonsche Municipaliteit,—Dempers & Moore, Afslagers.

18.—Eerhardt, Ossen, Koeijen, Beesten en Ezels, van den heer W. M. Steenkamp,—J. S. Longland, Sr., Afslager.

AUGUSTUS.

6.—Oorlogshoek, nabij Carnarvon, Levende Have, Losse Goederen, Huisraad, Boerderijgereedschap, enz., in den Testato boedel van J. E. van der Westhuijzen,—F. Weitz, Afslager.

GAAT GIJ naar de Goudvelden? Neem een groeten voorraad van Ormond's Groot Afrikaansch Geneesmiddel. Gij zult het onwaardeerbaar bevinden, als ter voorkoming en genesing van Kramp en andere Besmettelijke Koorsten en ongemakken, zooals Verhit, Bloed Onleesbare Dorst, Vermoeidheid, en Zenuwachtige Uitputting. Het werkt als toverij op kwalen in ons tropisch klimaat. De natuur heeft voorzien in Afrikaansche Wortels, voor de genezing van de Groote Afrikaansche siekten.—*Ado.*

DE HERDER.—Behalve een korte preek over de vraag: "Waar trekt gij heenen en waar komt gij? heeft *De Herder* voor deze maand nog de volgende stukken: "Is Kanher geneesbij?; De laatste schenking aan de nieuwe gemeente en de beteekenis daarvan; de godsdienstige vagebond; Charlie Coulson; Christelijke Opvoeding en Brokjes Nieuws. Vrienden die geene intekenaars zijn kunnen exemplaren aankoopen tegen 3d. per stuk bij de heeren Van de Sandt de Villiers, of Jno. Rose & Co., Adderley straat. De inteekening is verminderd van vier tot drie shillings per jaar; per post drie shillings en sixpence.

De Zuid-Afrikaan.

ZATURDAG, 4 JULIJ 1891.

DE DRANKWET.

HET eerste debat in Comité Generaal over de Drankwet was niet opwekkelijk. De Regering had het in het begin voornamelijk tegen de bottelstores, die in de buurt van de woningen der Ministers niet bijzonder goed schijnen te werken. Zij vonden echter hare voorstanders, en zoo kwam het dat zij tot 8 n.m. in plaats van 6 n.m. kunnen openblijven. Of nu bottelstores dan wel kanti's meer kwaad doen, dat is iets wat geheel van plaatselijke omstandigheden afhangt. Een kantienloop er is geen aanbevelenswaardig wezen; een hotello per zoo als men ze hier heeft evenmin. Toch had de heer Easton een paar jaren geleden geen ongelijk toen hij voor lieden uit den stand der kantienloopers het bezoeken van gemelde plekken, waar zij hun grog of hun zoopje onder een vriendschappelijk praatje drinken, verkoos boven het ledigen van ettelijke bottels thuis, met huisgenooten die op die wijze zich verdooven ten einde in een smerige omgeving te kunnen leven. Daar er tegen is het voor een ordentelijk werkman, blank of gekleurd, die een eenigszins ordentelijk verblijf heeft, beter om na zijn werk in zijn huis een glas met een buurman te ledigen, dan om in kantienes zoo als men ze hier heeft met allerlei volk den avond te slijten. Toen nu de Procureur-Generaal bevond dat de bottelstores tot 8 uur open zouden blijven, kwam hij eensklaps met een amendement op zijn eigen Wet voor den dag, om alle drinkhuizen, hotels zoowel als kantiens, tot op 8 in plaats van 6 uur 's morgens in zoo ver gesloten te houden dat men er geen drank kan bekomen. Hierover ontspon zich een lang en ten deele heftig debat, waarin het ons hinderde den heer Merriman een rede tegen drankgebruik in pathetische houding en bewoordingen te hooren afsteken, niet zonder ongepaste aanvallen op hetzij medeleden, hetzij gedeelten der Kolonisten-bevolking. Niet dat wij betgeen hij zeide veroordeelen; er zijn tal van achtenswaardige mannen uit wier mond het zeer goed zou geklonken hebben. Wie echter den heer Merriman kent—en wij spreken hier niet van persoonlijke kennis, maar van die welke men als rapporteur in het Parlement van de leden bekomt,—die weet heel goed dat hij niet uit zijn ware hart en gemoed spreekt maar uit een kunstmatig ministeriëel gemoed, dat wisselt naar mate der partij waar hij zich woordvoerder van maakt. Dat is 's mans natuur, en niemand zal er zich bij hem over ergeren behalve juist als hij pathetisch en diepzedelijk wordt, want dit staat hem net als een predikanten toga een hotelloper en buffetmeisjes aanbidder zou staan.

De Procureur-Generaal behaalde de zege, en van niet weinig leden die voor zijn plan stemden zijn wij overtuigd dat zij het òf om zuiver politieke redenen of uit gebrek aan kennis deden van de zaak waarover gestemd werd. Teregt zeide de heer Louw dat kwesties van het openen en sluiten van drinkhuizen zooveel mogelijk aan de plaatselijke autoriteiten, dat is de Drankhoven, moeten gelaten worden, omdat slechts deze het regte begrip der toestanden hebben. Vreeselijke schilderingen werden gegeven van de booze gevolgen van een morgenzoopje, maar als een boerenzoon met zijn vaders wagen 's nachts zijn plaats verlaat om vroeg in den morgen, koud en onlekker, in de stad te komen, mag hij dan niet zijn zoopje hebben? Heel wat eerzame lieden, hier en elders, uit hoogeren en lageren stand, gebruiken een morgenzoopje, de een om die reden, de ander om een andere. Dit is het juist, zal de afschaffer zeggen, wat menig mensch op den boozen weg heeft gebragt; maar in heel wat landen waar morgenzoopjes althans door den minderen man vrij algemeen gebruikt worden, zoo als in Holland, waar men ze, naar wij meenen, aan de soldaten in de kazernes schenkt, is dronkenschap betrekkelijk ongewoon, en zijn de drinkgewoonten heel ordentelijk. Wij zullen echter thans hierover zwijgen, en liever kijken hoe lang het duren zal dat de Wet in werking blijft, en wat hare gevolgen zullen zijn als zij blijft. Wij gelooven niet dat het kwaad kan als, in het door ons aangehaalde geval, een boerenzoon ergens aan de toonbank een zoopje neemt; maar wij verbeelden ons dat als hij, wetende dat hij geen zoopje kan krijgen, een bottel drank meêneemt om niet alle hartstorkingen te missen, dit een veel grooter gevaar voor hem zal kunnen worden. Over het geheel, al dat wetgeven op zaken van het dagelijksch leven, waar men vrijheid in behoeft, dunkt ons in den regel onraadzaam, en wij twijfelen niet of dit ons gevoelen wordt veel meer algemeen gedeeld dan men uit de stemming van Woensdag avond zou opmaken.

HET LANDBOUW DEPARTEMENT

HET rapport van dit Departement is thans in het licht verschenen. Het behelst dat van den Secretaris die thans het hoofd er van is, en tal van toegevoegde rapporten—van den Veearts, den Wijnkundige, enz. Het is merkwaardig dat, nadat men nog onlangs in het Parlement den heer Orpen hoorde verkondigen dat de Landbouw Secretaris eindlijk niets anders wist te doen dan brieven schrijven, men hem zijn rapport ziet beginnen met een opgave van de brieven en telegrammen aan zijn kantoor ontvangen en verzonden, "als de beste toets van het praktische werk door een Departement van Landbouw verrigt." Maar al ontlokt dit den lezer onwillekeurig een lach, dan vergete men toch niet dat in der daad het succes van een Departement als dat van Landbouw daarin bestaat dat het geraadpleegd wordt en raad geeft; en hoe meer dit geschiedt, des te meer kan men er op aan dat het goed werk doet. Als een boer die het Departement raad pleegt er geen afdoenden raad van bekomt, dan zal hij het niet weêr raadplegen, en het schijnt dat onze boeren zich wel degelijk tot het Departement in betrekking stellen. Maar er is iets anders dat ons toeschijnt evenzeer ten gunste van het Departement te getuigen. Er wordt dikwijls geklaagd dat het *Landbouw Journaal* niet aan zijn doel beantwoordt, en wij laten het oordeel hierover aan deskundigen. Wat ons echter trof was dat in het rapport omtrent de resultaten van het *Journaal* gemeld wordt dat er 8,000 exemplaren van gedrukt worden, dat daarvan *gratis* worden uitgedeeld 2,760 exemplaren in het Engelsch en 2,400 in het Hollandsch, en dat van de rest 240 in het Engelsch, 2,600 *in het Hollandsch* tegen betaling van de hand worden gezet. Dit toont, dunkt ons, dat wat men ook in Engelsche bladen van het *Journaal* zeggen moge, het aan de Afrikaner boerenbevolking behagt. Een boek of een krant zich aan te schaffen, dat is, gelooven wij, een zaak waarvan Hollandsch-sprekende Afrikaners niet zoo ligt toe overgaat als een Engelschman, en juist daarom dunkt ons dit feitelijk van het *Journaal* een gunstig bewijs voor het Departement.

In het rapport wordt melding gemaakt van hetgeen gedaan is door de Boofdinspecteur van Brandziekte, die vaarlijk genoeg te doen heeft gehad; want niet weinig inspecteurs waren of uit een ongeschikt voor hun werk, zoo dat of men ze niet langer gebruiken kon, of te zwak tegenover de boeren, of eindelijk te zeer met werk overladen om hun pligt behoorlijk te doen, en daarop is nu door den Hoofdinspecteur orde gesteld. De analyse der dips waar de heer Orpen zooveel over te zeggen had, blijkt thans werkelijk geschied te zijn, en zoo de Secretaris van Landbouw, die wel degelijk op de uitvoering der Jagtwet het oog moet houden, zich tot dus ver onthouden heeft van de visscherij kwestie ter hand te nemen, dan zal, gelooven wij, het Parlement hem dit minder kwalijk nemen dan het lid voor Wodehouse. Wat de wijngaardkwestie betreft zien wij dat analyse ook op wijnen is toegepast die Gouvernementsprijzen gewonnen hebben, en dat de Secretaris, schoon veel moeite zich gevende voor het aankweeken van Amerikaansche wijnstokken, met toch gevaarlijk acht om reeds nu van Staatswege de uitroeijing der phylloxera niet langer te behartigen, daar zij vooral aan de grenzen der besmette plekken noodig is.

De Secretaris spreekt voor aanvallen op zijn Departement gedaan, en wijst er op dat hij, als lid van den Civielen Dienst, b let was er op te antwoorden. Intusschen erkent hij toch, anders dan vroeger, dat er iets aan zijn Departement mankeert. Daarmede bedoelen wij niet dat hij een kruid- en een insektenkundige er aan wil laten toevoegen; zulke vermeerderingen van personeel worden altijd gevraagd als het werk van een Departement zich uitbreidt. Maar niet slechts merkt hij op dat zijn Departement zeer veel werk met een klein personeel te doen heeft, maar ook dat hij geen shilling kan uitgeven zonder correspondentie met den Kol. Secretaris of diens assistent. Of een Minister van Landbouw moet worden aangesteld, of het Departement moet op denzelfden onafhankelijken voet worden gesteld als dat van den Superintendent Generaal van Onderwijs. Dit is het gevoelen van den heer Fischer; wat de Regering verkiezen zal, dat weet men. Herinneren wij ons wat door de Commissie voor Phylloxera aan het licht is gebragt, dan kunnen wij niet anders dan gevoelen dat werkelijk een Ministeriëel Departement van Landbouw, waar dan trouwens Kroonlanden en ook het Boschwezen onder zou moeten staan, het regte voor de Kolonie zou zijn, en het zou ons smarten als dit plan om politieke redenen dit jaar weder mislukte.

'T EEN EN ANDER.

TE Oost Londen werd onlangs de arbeidskwestie op een vergadering der Boerenvereeniging ter spraak gebragt, en het denkbeeld geopperd om Naturellen op locaties door zware belasting tot werken te brengen. Zelfs een ex zendeling zeide bij die gelegenheid dat het niet ging om de Naturellen zonder betaling in locaties lui te laten voortleven, en dat dit op den duur groot gevaar zou baren. De Voorzitter wees intusschen op een vroeger besluit der Vereeniging, ten gunste van het invoeren van persoonlijken eigendom aan den grond onder de Naturellen, en zeide dat als dit besluit ten uitvoer werd gelegd, men de kwestie als opgelost kon beschouwen. Daarmede liet men de zaak rusten.

Nu meenen wij dat de Voorzitter gelijk had; maar gelooft hij dat, wegens een besluit van een Boerenvereeniging of zelfs van een Boerenoongres, persoonlijke eigendom werkelijk bij de Naturellen zal worden ingevoerd? Wij twijfelen er aan, en wel omdat wij althans voor het oogenblik niet aan de mogelijkheid gelooven. Sir Gordon Sprigg was tijdens zijn eerste Ministerie voor het plan, en zocht het ten uitvoer te leggen wat de Gaika's betrof die hij naar Galekaland verplaatste; maar het lukte niet omdat de Gaika's er niet aan wilden, en in zijn tweede Ministerie heeft hij de zaak niet op nieuw ter hand genomen. Intusschen, al komt men te Oost Londen met geen houdbaar plan voor den dag, het is reeds wat waard dat men plannen van eenige soort vormt. Kwam het eens zoo ver dat Engelsche en Afrikaner boeren alle vooroordeelen en alle "fads" begroeven om slechts het boerenbelang te behartigen,—iets wat wij erkennen dat voor genen moeijelijker is dan voor dezen, die in "fads" bitter weinig doen,—dan zou men spoedig over een uitvoerbaar plan tot oplossing der arbeidskwestie het eens worden.

De heer Rhodes heeft de plaats van wijlen den vorigen Eersten Minister van Canada als vice-President van den Rijkshandelsbond bekomen, en dit verwondert ons niet. Dat de heer Hofmeyr zich insgelijks aan den Bond heeft aangesloten is ook niet vreemd, maar dit is natuurlijk geen bewijs dat de Bond in den geest van zijn Londensch voorstel zal handelen. Wel is het stellig dat onze Eerste Minister, die zich nog deze week zeer sterk voor protectie onzer boerenprodukten verklaarde, geen handelsbond zal voorstaan die de vrijheid der Kolonie wat bescherming dier produkten betreft ook maar eenigszins zal verkorten. Voor Z. Afrika is dit stellig de beste politiek.

De heer De Waal, M.L.A., wordt aangevallen om zijn voorstel omtrent de sluiting der Zendingscholen, en van het standpunt der vrienden van lageren in aanzien staat is dit zeer natuurlijk. Het is echter niet om dezen maar ten gerieve van onzen boerenstand dat hij zijn voorstel gedaan heeft, en dat die stand het voorstel op prijs stelt, dat blijkt uit een besluit van den Afrikaner Bond te Paardeneiland, dat aldus luidt: "Deze vergadering spreke hare goedkeuring uit over het voorstel De Waal in het Parlement, om Zendingscholen met bezoek van den Districtsraad gedurende dag- en avondtijd te sluiten, en breng uits dezen dien heer haren hartelijken dank toe voor zijn streven in belang van land en volk."

Het voorstel Theron, over het besproeijingswerk aan Tijgerpoort, dunkt ons een heugelijk teeken des tijds, maar toch was het niet kwaad dat de heer Le Roex op nogelijke nadeelen van de aanneming wees. Kol. Schermbrucker meende ten onregte dat de heer Le Roex tegen het plan had omdat het den koornbouw zou doen toenemen, en toen de heer Le Roex hem teregtwees, haalde hij iets aan over hetgeen in der tijd tegen een besproeijingsplan aan Zakrivier was ingebragt. Dit is intusschen zeker dat als men in landen als die aan Van Wijksvlei een bevolking van gekleurde landbouwers bekomt, hierdoor niet alleen het werkvolk der boeren vermindert, maar ook medelingers den boer ter zijde worden gesteld. Intusschen zal een Syndikaat waar de heer Theron de siel van is, hiertegen wel de regte maatregelen weten te nemen.

Z. Exc. de Hooge Commissaris verordent maatregelen in het gebied der Gecharterde Maatschappij, waardoor ieder uitgeset kan worden die met de Naturellen tegen de Maatschappij knoeit of anderszins kwaad stookt. Ons dunkt die proclamatie volstrekt niet ongepast, maar het lijkt als duidt zij aan dat men een oorlog met de Matebele niet zoo onwaarschijnlijk acht als men het officiëel wil doen voorkomen.

De Transvaalsche patriotten hebben onder de omstandigheden volkomen gelijk als zij een Transvaalschen Bond stichten, tot handhaving van de onafhankelijkheid huns lands; want om het even of die onafhankelijkheid al dan niet gevaar loopt, het is altijd verstandig om op zijn tellen te passen. Slechts dit zou ons een stap in een valsche rigting dunken, als men bij een mogelijken strijd tusschen de Gecharterde Maatschappij en de Matebele, een strijd welks mogelijkheid aan de laatste proclamatie van Z. E. den Hoogen Commissaris ten grond ligt, niet insag dat het ook voor de Republiek van belang is dat in het Noorden de Kolonisten het van de Naturellen winnen. Wij herinneren ons de houding der Transvaalers in Sir Bartle Frere's Zulu oorlog, en die van den Vrijstaat in den Basuto oorlog; en terwijl deze zich door de omstandigheden lieten regtvaardigen; gelooven wij dat een dergelijke houding van de burgers der Republieken in dit geval, voor het geneenschappelijk belang van Zuid Afrika gevaarlijk zou zijn.

EEN KERVOLLE ONDERSCHEIDING. — Het is ons een groot genoegen den heer D. C. de Waal, L.W.V. te kunnen feliciteeren met de kervolle onderscheiding, Zijd. te heart gevallen. Hem zal namelijk a.s. Maandag middag, ten Gouvernementshuize, een medaille worden aangeboden door Z.E. den Gouverneur, door de "Royal Humane Society" geschonken en naar hier gezonden, als belooning voor het redden van het leven eens soldaats, plaats gevonden op des heeren De Waal's jongste reis naar het Noorden.

HET WEDER is regt natterig geweest in Kaapstad en omstreken en overjassen, sambreiels waterlaarzen en dergelijke zaken, hebben de stadbewoners in de laatste veertien dagen heeven nog al lastig gemaakt. Het regent soms goed als in 66 's uk door, met een enkel dagje mooi weêr er tusschen, en degene die hun leven niet hebben verzekerd, zijn van wege de modder in de gaten.—In Pleinstraat en den weg naar het zuidelijk havenhoofd zijn se groot genoeg om er kleine kinderen in te begraven,—onder het van gebrek aan licht te spreken, bij avond naar half vertrouwd, om hunne schreden door onze ongelukke straten te rigten.

ST. STEPHENS.—'s Morgens 9.30 en 's avonds 6, (Nachtmaal), Ds. M. Botha.

PREEKBEURTEN.—Nieuwe Kerk, Breestraat: 's morgens Ds. C. F. J. Muller (Avondmaal) 's avonds, deselfde (Dankzegging).

EVANG. LUTH. KERK, STRANDSTRAAT.—Diensten aldaar zullen op morgen worden waargenomen als volgt:—'s Morgens om 10 uur, (Avondmaal) door den Wel-Eerw. W. F. Gohl 's avonds om 6.30 uur, Engelsch, (Dankzegging) door den Wel-Eerw. Dr. J. M. Zahn.

PREEKBEURTEN OP MORGEN.—Groote Kerk: 's Morgens (Hollandsch), Ds. Steytler (Avondmaal); 's namiddags (Hollandsch), Ds. Steytler (Dankzegging); 's avonds (Engelsch), Dr. Kotzé.—Zeepunt: Dr. Kotzé (Avondmaal)—Papendorp: 's morgens, Eerw. Smeer (Avondmaal); 's avonds, Eerw. Smeer.—Hanoverstraat Kapel: 's morgens, Ds. Van Wijk (Avondmaal); 's avonds, Ds. Van Wijk (Dankzegging)—Glens Hall, Rondebosch. 's morgens en 's avonds, Ds. B. Marchand, B.A.

TANDENTREKKERIJ.—Dr. Becks F. Huchinson, tandendokter, heeft zijn Paarl-tak verplaatst van Lady Grey straat naar "Het Gymnasium" bij het marktplein, Paarl.

IN DEN VRIJSTAAT wordt zeer geklaagd over het vrekken van lammeren door koude en nattigheid.

HOOG SPEL.—De kosten in de zaak van Sir Wm. Gordon Cumming, die hij natuurlijk betalen moest, heeten £6,000 te bedragen.

DE HEER ARNOLD WHITE is thans in Rusland om landbouwende Joden voor zijn kolonisatie plannen te zoeken. Dat's beter werk voor hem dan om het ons hier aan de Kaap lastig te maken.

ZES RAADSLEDEN, n.l. de heeren Woodhead Wilman, O'Reilly, Stigant, Ashley en Bosman zijn aan de beurt van aftreding. Nominatien moeten voor den 31sten deser worden ingezonden.

DE ENGELSCHE VOETBALSPELERS zijn aan het komen. Men lese de advertentie van den aftredenden Directeur-Generaal van Spoorwegen, in dit nommer voorkomende.

VRIJE APOTHEEK.—De Thesaurier heeft ontvangen:—Van de Suburban Cycle Club, £3 1s. 2d., en van de heeren G. Findlay en Co., £1 1s.; door deselfden van het Dames Sub-Comité, £1 1s.

MISS MARIE KEMNA, reeds vroeger door ons aan een ander nommer aan onze lezers geintroduceerd, denkt aanst. Woensdag avond haar eerste Concert in de Mutual Hall te geven. Men lese de desbetreffende advertentie.

EEN BROEDERLIJKE ZAMENKOMST der predikanten van den Ring van Tulbagh zal, volgens berigt in de *Kerkbode*, op 18 Augustus te Robertson gehouden worden.

NED. HERVORMDE KERK.—In de *Volksstem* vindt men een uitvoerig verslag van de bevestiging van Ds. Van Belkum, als predikant dezer Kerk te Rustenburg. Hij zal voorloopig nu hier en dan daar in het district godsdienst

VASTGOED.—In den boedel van Constantia Mazoet werd Donderdag morgen in Wilmstreet een huis verkocht, No. 31 aldaar, voor £199. De heeren Hofmeyr & Zoon waren de afslagers.

EEN NIEUWE PROCLAMATIE van den Hooge Commissaris koopt over het uitsetten van Lenen uit Moshoeland die er kwaad stoken en met Naturellenhoofden tegen de Maatschappij gemeene zaak maakt, zullende hebben bevelschrift hiertoe van Z. Excellentie uitgaan.

ASTHMA, Longziekte, wordren genezen. Deze methode, die snel en zeker werkt, wordt zorvuldig als uitstekend erkend erkend. Na vier weken is reeds vooruitgang merkbaar. Voor uitvoerige inlichtingen wende men zich per brief, waarin postzegels voor antwoord: Office Sanitas, 57, Boulevard de Strasbourg, Paris.—*Ado.*

AAN CORRESPONDENTEN. — Het wordt misschien vervelend voor sommige onser berigtgevers, om telkens een excuus van "gebrek ruimte" te moeten ontwaren. Zoo lang echter is het Parlement zit, moet men ons dezer schoonbare uitvlugt ten goede houden. Vooral "lange" correspondenties zullen haar tijd af moeten wachten.

PIQUETBERG, 2 JULIJ 1891. — Laatstleden Maandag overleed ons Gouvernements Ondersteuner, de heer P. de Ville, het treurig telegrafisch nieuws van den dood van zijn zuster in den Vrijstaat. Jongej. de Ville was zeer goed opgevoed en achtaardig meisje, en iedereen voelt sympathie voor de heer de Ville, met dezen jammerlijken slag.—Het heef hier mooi geregend, maar velen hebben met al dit nattigheid kou gevat. De gewassen en het veld zijn in A 1 condities.—*Correspondent*

VAN DE SCHOTSCHE "HOME RULE" VERENIGING hebben wij een oproeping aan Schotten buiten 's lands ontvangen, die men ons verzoekt in ons blad op te nemen; maar in Parlementstijd is het wat veel gevorgd om een stuk te vertalen en te plaatsen. Onze Schotsche lezers zullen zich intusschen verblijden dat zij geld voor het doel kunnen zenden òf door de Nationale Bank van Schotland, of regtstreeks naar den heer Thesaurier den heer Wm. Mitchell, Edinburg, Princes Street, No. 79.

EEN TESTAMENT.—In Sleeswijk stierf eenige jaren geleden een oud beambte, die bij zijn testament 20,000 daalders aan zijn knecht en evenveel aan zijn keukenmeid naliet, onder voorwaarde dat als een der beide trouwde, het geld aan de andere moest komen. De twee trouwden met elkander, en leidden in Hamburg een prettig leventje, toen een neef van den ouden heer kwam opdagen en het geld voor zich eischte, op grond dat het huwelijk en het handelen met het geld met den geest van zijn oom's testament in strijd waren. De zaak is thans voor den regter.

EEN VERGADERING van afgevaardigden der Maatschappijen van Welstand werd Donderdagavond in het Gesticht in Langestraat gehouden, om over de wetgeving omtrent haar zelve te spreken. Van parlementsleden waren alleen de heer O'Reilly aanwezig, en de Voorzitter debiteerde eenige ongelooffelijkheden over een Regering wier houding tegenover de arbeidende klassen erger was dan die van Nero. Er waren echter ook gematigde leden en na een discussie der zaak werd een besluit genomen dat men niet tegen het betalen voor registratie was, mits men niet gebonden zou zijn telkens op nieuw te betalen als men veranderingen in de inrigting der Maatschappij wilde.

"WERKSTAKINGEN," zegt een Engelsch blad "worden hoe langer hoe gewoner, en er is reeds spraak van een nieuwe en grootere door de politie. Het gevoelen wint veld dat de stemlier massa's baas is, dat de wenschen der massa's geëerbiedigd en dat de eischen der massa's toegestaan moeten worden. Een van deze dagen zal men den heer John Burns aan het hoofd van een leger van werkstakende dienders naar Westminster zien marcheren en het Huis ontbinden. Dan zal hij een algemeene werkstaking van alle werklieden verordenen, met deze bepaling er bij dat elk werkstaker £5 uit het Nationale fonds zal krijgen om een uitstapje naar het strand te doen." Waarom niet? vragen wij. Vernamen wij dat het werkelijk gebeurd was, dan zouden wij terstond een artikel over de logica der feiten gaan schrijven.

OOST LONDEN.—De Boerenvereeniging alhaar heeft naar een comité de kwestie verwezen van een Vereenigde Landbouwtentoonstelling voor de Grensdistricten, die door een brief van het Departement van Landbouw en andere mededeelingen bij haar aanhangig gemaakt was. Er werd opgemerkt dat Queenstown er voor was, in de hoop dat de Tentoonstelling steeds daar zou gehouden worden, en dat Oost Londen er niet tegen kon hebben als het zelf de plek hiervoor werd, even als Port Elisabeth voor de Tentoonstellingen der Middendistricten. Wat Oost Londen eens zoo ver dat het Port Elisabeth op zijde streefde, dan zou dit laatste plan kunnen verwezenlijkt worden. Ook de arbeidskwestie kwam ter spraak, en het bleek dat de meeste sprekers er voor waren om de Naturellen in de locaties zoo hoog te belasten dat zij wel moesten werken. Daarentegen vond een mijnheer King dat dit onregtvaardig zou zijn, en tevens trok hij tegen den heer Hofmeijr te velde, omdat deze tegen den voorstel Brabant, over invoering van Europesche arbeiders, zich verklaard had. Men kwam to geen besluit, daar de voorzitter er op wees dat men vroeger zich verklaard had, had voor opheffing van allen stam- of quasi-stameigendom aan den grond, en zulk een maatregel aan de heel-kwestie perk zou stellen.

STADSRAAD.—De gewone wekelijksche vergadering van den Raad dezer gemeente werd gehegister morgen op het Stadhuis, onder voorzitterschap van Burgermeester Graff, gehouden. Aanwezig waren behalve de voorzitter, 12 leden. Publieke Werken recommendeerde om een voetpad te maken in Oranjestraat aan of Nieuwstraat dat £40 zou kosten, en een lito bovenkant Gravestraat, bij de stallen van den Gouverneur, begroot op £15. Er was nog een aanbeveling dat een goot in Cambridgestraat zou worden gelegd, die £10 zou kosten; een verzoek echter van den heer Crowe en anderen omtrent de oprigting van een muur, langs de grenzen van hun vastgoed om de waterafvoer beter te krijgen kon de recommendatie van P. W. niet verwerven. De kosten zouden £97 beloopen en de eigenaars zelf zoesten in de zaak voorzien. Rapport goedgekeurd. Als Assistent-Ingenieur der Stad werd benoemd de heer F. E. Cooper van Liverpool, Engeland; de heer Reid uit de kolonie kreeg 4 stemmen. Op voorstel van den heer J. W. Eyninger, van California, permissie, om een verplaatsbare tent-galerij op de Parade op te mogen rigten, om er "base-ball" voorstellingen in te geven Gedurende de week krappeerden er 12, waarvan een aan wurgziekte. In het Nieuwe Somerset Hospitaal waren 20 gevallen van aanhoudende koorts. De heeren Louw van Houtbaai kleagden door den heer H. P. du Preez, agent alhier, dat zij leden aan gebrek aan water, doordat er te veel door de tunneling. Zij wenschten verbetering in den toestand of schadevergoeding of iets dergelijks; zij waren genegen een compromis te maken. Verwezen naar Waterwerken. Financien rapporteerde dat zij £35 van de wekelijksche rekening had teruggehouden van de straat-aannemers, omdat lesse zekere straten niet repareerden en schoonmaakten. De heer Wilman was er voor het geld terug te geven en de heer Day ook, dat het de schuld was van den Ingenieur en niet der aannemers. De heer De Waal, L.W.V., zei dat de Raad geen waarde kreeg voor zijn geld. De straten waren in een treurige conditie, en de lui die op de karren zaten een troep nikswaarden, geen 6d. per dag waard. Het werk was goedkoop en niet pleiziërig en de aannemers moest men nakijken; de Klerk der Werken was een beambte die geen nut deed. Onder de omstandigheden echter was hij voor het teruggeven der £35. De hr. Mocke dacht ook zoo over, wat den staat der straten betreft en de heer Hofmeyr zeide dat het opzigt slecht en dat dit grootendeels de schuld van den Raad was. De Burgemeester merkte nog op dat het Departement van den Stads Ingenieur te veel te doen had, waarna werd besloten de £35 terug te geven. Nadat de heer De Waal nog heenige had

door Kaapstad vastgesteld, nl.: twee gelurende het eerste bezoek op 18 en 20 deser en twee wedstrijden gedurende het tweede bezoek op 12 en 15 Augustus. Vrij wat verwondering en bezorgdheid is veroorzaakt bij den handelstand alhier, door de aankondiging dat het Gekozen Comité van Ondersoek, aangesteld naar aanleiding van Sir Thomas Upington's motie, slechts zeer weinig getuigen zal oproepen, omdat het anders te veel zal kosten.

Ongewoon Marktnieuws.

Schietwedstrijden.

Op Kerkelijk Gebied.

"What Next?"

KIMBERLEY, 3 JULIJ.—De Kimberley Municipale Producten Markt, werd gisteren met een zeer goede verkooping geopend. De opkomst was groot en goede prijzen werden verkregen. De producten bestonden voornamelijk uit karossen, Kaffer-curiositeiten, horens, vellen en een enkel partijtje vogelstruis veeren. De Kimberley Rifles hebben vier sterke toonen gekozen voor de a.s. Martini Henry wedstrijden voor korte en lange afstanden. De Eerw. heer S. P. Rowson, een Engelsche predikant die met succes in Engeland en Schotland heeft gewerkt, is hartelijk als hulp-prediker van Aartsdiaken Gaul verwelkomd geworden. De Eerwaarde Pendlebury, de welbekende Wesleyaansche predikant, heeft eveneens eene publieke verwelkoming gehad. De kleurlingen van Kimberley hebben onder elkaar eene sterke Politieke Associatie opgerigt.

Diamanten.

Een Schadevergoeding's Proces.

KIMBERLEY, 3 JULIJ.—Er was een groot gedrang aan het Kantoor, door honderde personen, die prospectus-licenties uitnemen, ten gevolge van het onlangs gevormd syndicaat om het "Voorpitzigt Estate" te exploreeren; men dacht er iets goeds te zullen vinden. De heer Hudson, Commissaris van Politie, is aangesproken om £500 schadevergoeding door Watcham, een lid van het Delvers Comité en een van hen die pen en heeft gestoken op de Wesselton Mijn. De actie wordt ingesteld van wege onwettige detentie en het weigeren van borgtogt. Watcham is een van hen, die is gearresteerd voor overtreding en omdat hij de lieden heeft aangezet de politie te weerstaan.

De Prins Albert Goudvelden.

PRINS ALBERT, 3 JULIJ. — Prospecteerders te Spreeuwfontein en Klein Waterval hebben, naar men rapporteert, een rijk goudrif gevonden. Het Kantoor werd den geheelen dag compleet belegerd. Twee-honderd-en-vijftig personen hebben sich onder de nieuwe Goudwet laten registreeren. Groote opgewondenheid heerscht hier en de hoop wordt gekoesterd, dat de Regering de velden zal proclameeren. De goudplaatsen worden door menschen van alle deelen der Kolonie bezocht.

Z. A. REPUBLIEK.

Wedrennen.

JOHANNESBURG, 1 JULIJ.—De volgende paarden zijn ingeschreven voor de "Winter Handicap":—*Overreen*, 10 st. 7 lb.; *Tracker*, 9 st. 4 lb.; *Mariner*, 8 st. 12 lb.; *Vagabond*, 8 st. 9 lb.; *Valhalla*, 8 st. 6 lb.; *Debtor*, 8 st. 5 lb.; *Blue Rock*, 8 st. 1 lb.; *St. Albans*, 8 st.; *Master Cecil*, 7 st. 13 lb.; *Yorkshire*, 7 st. 12 lb.; *Vichy*, 7 st. 8 lb.; *Mohawk*, 6 st. 12 lb.; *Esher Loss* 6 st. 12 lb.; *Friendship*, 6 st. 11 lb.; *Young Plunger*, 6 st. 10 lb., en *Gladstone*, 6 st.

Een Jagt-wet.

De Kapitein Wolf.

Lord Randolph.

PRETORIA, 1 JULIJ. — De Eerste Volksraad passeerde heden de Jagtwet Kapt. Wolf van de Wissmann-expeditie is hier van Oostelijk Afrika, via Delagoabaai gearriveerd. Lord R. Churchill bezocht heden de twee Volksraad Huizen en drukte, in een conversatie met den President, zijn bewondering over de geleuwen uit.

President Kruger ongesteld.

Een Goede Balans.

De Haven van Delagoabaai.

Een Bond.

PRETORIA, 2 JULIJ. — President Kruger is niet heelemaal wel geweest sedert zijn terugkeer van Waterberg. Eene ergerlijke goudevatting belemmert Z.H.E. Gestr. het spreken in den Volksraad. De Begrooting kwam heden voor den Raad. Het Comité rapporteerde er op, dat zij rekende op een surplus voor het jaar van £100,000; zij drukte verder haar tevredenheid uit over het feit, dat Delagoabaai een haven werd van binnenkomst, en niet alleen in naam zooals de Douane-opgaven bewezen. Eene vergadering, gepresideerd door Generaal Joubert, besloot een Transvaal Bond op te rigten, alle nationaliteiten insluitende en met het doel, om te passen op de Onafhankelijkheid van den Staat en om die te handhaven.

Voetbalspelers. Doorvoer-Goederen. Een Nieuwe Suiker Maatschappij.

DURBAN, 3 JULIJ.—De Natal Associatie kan den Rand Voetbal-toom niet ontvangen, daar zij andere schikkingen met Kimberley heeft gemaakt. De koop lieden willen dat de Regering het Kaapsche systeem zal aannemen, wat betreft certificaten en bonds voor transito-goederen.

HET PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

WOENSDAG, 1 JULIJ.

(*Vervolg.*)

STEENKOLEN.

De Ed. heer Bailey geloofde niet sooveel aan de Indwe Mijnen, en het sou een half million kosten, om daar een Spoorweg te krijgen. Te Sterkstroom had men goede kool, maar hij wist spreker van een smid, en een smid had verstand van kool, dat sprak. Laat men liever een lijn aanleggen van Kimberley naar Bloemfontein, dat was beter en noodsakelijker. Van Molteno tot de Indwe een spoor te maken, was het geld der Kolonie weggooijen.

De Ed heer Peacock sei, dat zijn edele vriend (de heer Bradfield) alles van de Indwe mijn wist, maar hij (Bradfield) was een aandeelhouder, en kon zich slecht in de discussie mengen. Hijried terugtrekking der motie aan, totdat de Regering meer informatie had over de zaak. Aan haar kon men gerust de zaak overlaten. Kolen te vinden, of "indicatie" van kolen te vinden, zooals in den laatsten tijd veel was gebeurd, daarin was nog al wat verschil. Een expert van Engeland had van de Indwe mijn gezegd, dat daar even goede indien niet beter kool was gevonden, dan in eenige andere plek van Zuid-Afrika. De kolenbedden gingen regelregt van de Indwe tot in Natal, en er kon misschien van het exporteeren van kolen sprake zijn. (Hoor, Hoor) Spreker las vervolgens over de Stormberg kolen uitvoerige rapporten, maar was bij het lezen niet goed verstaan aar. De oppositie der Indwe mijn kwam veel van het feit, dat velen aandeelen hadden in de Cijfergat of andere kolenmijnen, en omdat men wist dat Indwe kolen soo goed waren. De opening der Indwe mijn zou niet alleen een voordeel sijn voor de drie eigenaars, maar voor het land in het algemeen.

De Ed. heer Bellingan dacht, dat men de zaak maar aan de Regering kon laten, daar wij een remschoen Regering er op na hielden In het district Uitenhage was ook kool gevonden, maar het moest uitgevonden worden of het "betaalbaar" was, voor men iets ten nutte der bedden deed.

Sir Henry Stockenstroom dacht dat het passeeren der motie meende, een herroeping van wat verleden jaar was gepasseerd door het Huis. Dat ging niet en hij ried terugtrekking aan.

De Ed heer Van den Heever, die bij deszelfgelegenheid een mooi roosje in het knoopsgat droeg (*honni soit qui mal y pense*), hoopte dat een belanghebbende in een of ander mijn niet over deze zaak zou stemmen. De zaak was daar bij Stormberg veel kool werd gevonden, er was overvloed. Waarom wilden sommigen nu nieuwe lijnen? Hij wilde door de motie aan te nemen de Regering slechts steunen. De koolen lijnen reeds gelegd zouden al bitter genoeg wezen te slikken in de toekomst

De Ed. heer Wilmot kon niet stil over de zaak blijven en hij hoopte dat de motie sou worden teruggetrokken. Spreker wou getuigenis geven van wat hij had gehoord als voorzitter van het Comité voor Koloniale Industrie, maar, sei de President, dit mogt niet. Hij was sterk voor het openen van alle mogelijke kolenmijnen daar de kolen-industrie tal van goede gevolgen na sich sleepte.

De Ed heer Hugo seide dat de Indwe kool bij verre de beste was; in Aliwal Noord had zij altijd den besten prijs behaald. Men moest echter de zaak aan de Regering laten, die dan kon voortgaan onderzoek naar goede kool instellen

De Ed. heer Botha wist niet veel van kool, en dacht het 't beste de zaak aan de Regering te laten.

De Ed. heer Neethling, de voorsteller, sei dat het geheel constitutioneel was om sijn motie aan te nemen. Hij wilde echter slechts een opinie van de Regering, en die had hij gekregen; hij trok daarom sijn motie terug. De discussie sou zekerlijk goede vruchten dragen.

DE GRAAFF-REINETSCHE SPOORWEG.

De Ed. heer Wilmot verlangde—Dat het volgende ter tafel gelegd worde: (1.) Kopijen van correspondentie die onlangs gewisseld is tusschen de Statiemeesters op den Graaff Reinetschen Spoorweg, den Algemeenen Besturder van Spoorwegen en Commissaris van Publieke Werken, met betrekking tot de diensten van nacht beambten. (2.) Eene opgave, bevattende de bestaande regels van kracht in het Spoorweg Departement, betrekkelijk verlof van afwezigheid aan Spoorweg-beambten, er ook informatie bevattende hoe of sij verschillende van de regels, die van kracht sijn in den civielen dienst in 's algemeen. (3) Eene opgave, bevattende de redenen waarom het vorig stelsel van Vrije feestdag kaartjes aan Spoorweg gemploijeerden herroepen is geworden.

De voorsteller sei dat er eenige klagten waren gemaakt omtrent en door beambten, en daarom vroeg hij om de papieren.

De Ed. heer Sauer zeide dat dit een zaak van niets was, om voor het Parlement te brengen. Het was wezenlijk beneden de waardigheid van een Raadslid om soo iets in het Huis te vragen. Van den Commissaris van Publieke Werken kon men persoonlijk alle informatie krijgen.

De Ed. heer Neethling sei dat men alles van de zaken op de Graaff Reinet lijn afwist. De motie was totaal overbodig.

De Ed. voorsteller (de heer Wilmot) repliceerde in eenige woorden en sei dat de zaak eene belangrijke was, zooals b.v. de agerend Directeur Generaal van Spoorwegen ook dacht

De Minister Sauer antwoordde kortelijk, en las vrij wat correspondentie aan het Huis voor, waarna de motie werd teruggetrokken.

DE ZWARTJES.

De Ed. heer Peacock wenschte:—Dat de ter tafel gelegde papieren met betrekking tot een voorgesteld Inboorlingen Arbeid-Departement verwezen worden naar het Drukwerk comité.

De Ed. heer Van Rhijn zag de noodzakelijkheid er niet van in en moest daarom protesteeren De motie ging er echter door.

HET GENEESKUNDIG WETSONTWERP.

Het Comité over dit ontwerp werd, met den Ed. heer Neethling als voorzitter, wederom geopend. Men was geworderd tot de bepalingen omtrent het toediensen, verkoopen, enz., van Vergif. Hierover viel niets bijsonder voor en de overige discussie liep meest over onbeduidende veranderingen in de voorgestelde wet en over saken, bevallingen, vroedvrouwen, enz, rakende en voor publicatie minder geschikt.

De Ed. heer Wilmot drieigde verschillende keeren los te breken in eventueele uitvoerige pleidooijen, maar werd, in de meeste gevallen, netjes door den Voorzitter gestopt. Een divisie had plaats over de vraag of art. 59 luidende "Iedere geneeskundige zal vrijgesteld zijn van eenigen vorm van militaire- of burgerdienst, van te dienen op juries, en van de betaling van eenige belasting of licentie op het uitoefenen van het beroep, behalve de lasten door de wet voorgeschreven voor sijne toelating om te practiseeren" in de wet sou blijven, ja of neen. De stemming sei neen. Met 12 tegen 7 stemmen besloot men tot de uitstrijking Om zes uur verdaagde men de verdere bespreking en ging ook het Huis uiteen, om Donderdag, 2 Julij, weer bijeen te komen.

DONDERDAG, 2 JULIJ.

PETITIËN.

De Ed. heer De Villiers had een van Carnarvon over sekere boerenplaatsen, en stelde voor ze naar een Comité te verwijzen; er was echter objectie en het lid moet dus kennis geven; de Ed. heer Meurant een van George, over de drankkwestie.

AANGEKONDIGDE MOTIËN.

De Ed. heer De Villiers zal iets over de petitie Ekkerd voorstellen; de Ed. heer Van den Heever over het oprigten van een Koloniale Bank; de Ed. heer Mulder iets over warme baden; de Ed. heer Neethling over de Indwe Kolenmijnen; de Ed. heer Van den Heever iets over de oprigting van een Wapenschouwing; Sir Henry Stockenstroom over den Telegraaf Staf; de Ed. heer De Villiers zal voorstellen in Comité te gaan over Onderwijsaken.

SPOORWEGEN.

De Ed. heer Heatlie wenschte te vragen of of eenige stappen genomen sijn sedert de laatste sitting van het Parlement, om ondersoek te doen naar de raadsaamheid voor het leggen van eenigen spoorweg op de groote spoorlijn op een punt nabij Zoutrivier door Koeberg te loopen naar Malmesbury, en van daar naar Piquetberg Weg Station.

De Ed. heer Faure, Minister van Natuurlenzaken, sei dat de geldelijke toestand niet van dien aard was, dat men aan de zaak kon denken.

BRANDZIEKTE.

De Ed. heer Bailey stelde voor dat de Raad besluite:—Dat het wenschelijk is dat de Regering behoort te verkrijgen verslagen van Veeartsen, op het gevolg dat de gewoonte onschapen tweemaal 's jaars te scheren, heeft op de verspreiding van Brandziekte; en, verder, of het tot 's lands voordeel soude wezen om het "dwingend" te maken, dat schapen van bokken niet meer dan eenmaal per jaar gescheren worden. Deze verslagen te worden gedrukt en onder de leden van de verschillende Afdeelingsraden in de Kolonie uitgedeeld te worden.

De Ed. heer Faure, de Minister, sei dat de boeren soms tweemaal moesten scheren, en dit werd dan gedaan om Brandziekte te stuiten; dan was er de bekende geldkwestie, daar men soms om duiten verlegen was en daarom tweemaal scheerde. Men sou sien om de gevraagde rapporten te krijgen en se dan onder de Afdeelingsraden verdeelen.

De Ed. heer Botha dacht dat het edele lid wat te ver ging, men behoefde sich niet in de saken der boeren te mengen. Zij wisten hun eigen belangheid. Het werd nu de mode overweigeving voor te soeken. De wetgeving werd wel wat goedkoop en men kon de saak maar aan de schapenboeren laten.

De Ed. heer Van den Heever sei dat hij ieders opinie respecteerde, maar dacht ook dat men de boeren maar alleen kon laten. Het ging niet aan te veel wetten voor hen te maken. Men kon se net soo goed voorschrijven aan kooplui, ten effecte b.v. dat deze hunne waren goedkoop moesten verkoopen, ten voordeele van de menschen in de binnendistricten. (Gelach).

OMHEINING.

De Ed. heer Bailey vroeg of de aandacht der Regering gevestigd is op het voordeel dat de Kolonie zal trekken uit de aanmoediging aan boeren gegeven, om hunne plaatsen te omheinen of en, met dit oogmerk, het bestaand spoorweg-tarief voor vervoer van materialen voor omheinings doeleinden tot op de helft verminderd kan worden.

Deselfde Minister antwoordde en sei dat het tarief reeds soo laag mogelijk was gemaakt, lager ging niet

BRUGGEN.

De Ed. heer Bailey wenschte te vragen of het 't voornemen van de Regering is een brug te leggen over de Keiskamarivier, op of nabij het oude Bandieten Station, om soodoende het verkeer te openen van dat punt naar Alice, Fort Beaufort, Alidedale en Bedford naar Kookhuisdrift, de weg die zeer waarschijnlijk gebruikt zal worden voor den Postdienst, wanneer de Oostelijke en Middellandsche spoorlijnen verbonden zijn.

Deselfde Minister sei dat het vroegere Gouvernement een had willen bouwen, en Beroorstingen waren gemaakt; één brug sou kosten £16,000, een andere £16,500 en een derde £9,000; eenigen waren voor deze en sommigen voor een andere. De Regering dacht er over een leening aan te gaan om geld voor bruggen te krijgen; gebeurde dit dan sou deze zaak sonder twijfel de attentie der Regering krijgen.

BEN "SURE" MOTIE.

De Ed. heer Wilmot vroeg om een opgave der hoeveelheid Asijnsuur bekend in den handel als "Asijn Extrakt," en van een andere stof bekend als "Geconcentreerde Asijn" dat in deze Kolonie is ingevoerd gedurende de laatste ses maand, eindigende 30 Junij 1891, aantoonende of op deze artikelen invoerregten werden opgelegd overeenkomstig de sterkte, of alleen 6d. per gallon. Ook een opgave van de hoeveelheid Asijnsuur dat ingevoerd is gedurende hetzelfde tijdperk, en met hoeveel het belast is en of het gelijk staat met apothekers waren of asijn.

De Ed. heer Sauer sei dat men het douane tarief nu niet kon bediscussieeren. Waarom verlangde men de opgave 1 36,000 documenten souden moeten worden doorgegaan om de informatie te krijgen; de Minister ried terugtrekking aan. De zaak wilde men naar de Koloniale Industrie verwijzen, maar dit ging over.

De Ed. heer Wilmot vroeg nu om een globale opgave van voorraad, enz., en dit werd aangenomen.

SEISOEN KAARTJES.

De Ed. heer van Rhijn stelde voor te besluiten: Dat, siende hoe min Seisoen Kaartjes genomen sijn op de groote spoorlijn, en slechts twee treinen heen en terug loopen elke 24 uren tusschen Kaapstad en Worcester, soos het raadzaam ter aanmoediging van menschen die in bezigheid sijn en die vast gebruik van den spoorweg maken om soodanige kaartjes uit te nemen tegen verminderde prijzen, nl.: op de groote lijn voor 21 mijlen en eerste klas 6d. per mijl per maand, tweede klas 4d., en derde klas 3d.

De Ed. voorsteller leidde sijn motie in en sei dat de kaartjes veel te duur waren, die beslotte druk reizen. Iedereen moest gelijk behandeld worden in dit respect. Spreker had geen persoonlijk belang bij, maar hij dacht het sijn pligt over de zaak te spreken.

Minister Faure sei dat men het loopen van treinen "betaalbaar" moest maken. De Regering wilde de zaak haar attentie geven, maar kon de motie niet aannemen, zooals sij op het papier stond. De kwestie werd in handen van het Gouvernement gelaten.

NORVALS PONT.

De Ed. heer Michau vroeg om eene opgave ter tafel, aantoonende: 1. De kosten van de waterwerken voor de nieuwe statie bij Norvals Pont. 2. De reden dat de statie soo ver van de Rivier gebouwd is, daar bij de brug geschikte grond er voor is.

De Ed. voorsteller sei dat hij de vraag deed, omdat er zulk een hoop geld onnut was gespendeerd. De statie was anderhalf mijl van de rivier gemaakt, en de reizigers die daar uitstilhielden, konden niet van de anders schoone rivier en haar water profiteeren.

De Ed. heer Neethling seconderde, en sei dat er op verschillende plekken "blunders" waren gemaakt, zooals te Wellington waar de statie aan den verkeerden kant was, enz. Ook te Stellenbosch en bij het Strand; het was soms goed de opinie der betrokken gemeenten in te winnen.

De Ed. hr. Faure L.W.R. zegt dat de zaak van de Somerset Statie aan het publiek was overgelaten, en wat was het gevolg? Zij stond op een verkeerde plek. (Gelach.)

De Ed. heer Faure (Minister) sei dat instructie gegeven was, om de opgaven in orde te krijgen. Met betrekking tot hetgeen zijn edele vriend aan den overkant (de heer Neethling) had gesegd, moest Z.E. opmerken, dat het maar mosijelijk ging om iedereen in zulke saken te bevredigen.

De Ed. heer van den Heever was regt blij dat deze kwestie op het tapijt was gebragt. Ingenieurs werden maar aangesteld—le goed, natuurlijk niet te na gesproken—die soms bijna niets geen verstand van de saken hadden en in een voor hun vreemd land er op los werkten. Maar de oorzaak dat er vele malen sooveel geld onnut werd vergeld lag daarin, dat het eenige motief dat sommige ingenieurs hadden was: geldmakerij. Verdienden zij maar flink dan was het *all right*; wat of er van het land teregt kwam was een zaak van minder belang. Lette men nu eens op, hoe de toestand was. Het water moest over een mijl ver over het land worden geleid, om bij de statie te worden gebragt. "De schuld der ingenieurs," dit kon hij zeggen, en het werd meer dan tijd dat het publiek of leden van het Parlement in zulke saken werden geraadpleegd. Het weggooijen van geld, dat men overal zag, was verschrikkelijk. "Levende monumenten van geldverspillingen," konden door het geheele land worden aangewezen. (Gelach en Toejuiching).

DE MEDICINE BILL.

Men ging wederom in Comité-Generaal over dit Ontwerp, en de discussiën waren of minder belangrijk of van, zooals de vorige heer, regtsaard. Over de vraag, of de voorsitter twee stemmen sou hebben in den Geneeskundigen Raad, één gewone en één beslissende, ontspon zich een vrij uitvoerige discussie. Dit Artikel luidt: Op iedere bijeenkomst zal bij afwezigheid van den President, eenig anderlid dat tegenwoordig is worden gekozen om te zetteren als President, en alle handelingen van den Raad of de Commissie sullen beslist worden door de stemmen van de meerderheid van de op eene bijeenkomst tegenwoordig zijnde leden. Indien het geheel getal tegenwoordig niet minder dan vier, in het geval van den Raad, en drie in het geval van de Commissie, en op alle soodanige bijeenkomsten zal de fungeerende President, boven en behalve sijne stem als lid eene beslissende stem hebben in geval de stemmen staken. De positien van den Speaker van de Wetgevende Vergadering en die van den Moderator der Synode der N. G. Kerk, die ook beslissende stemmen hadden, werden te berde gebragt en de Ed. heer De Villiers sei, dat de Moderator niet in alle saken een beslissende stem had, b.v. niet wat sekere klagten betrof. Zoo ten minste, was 't spreker verondersteld te seggen.

De Ed. heer Herholdt had een amendement om effecte om de gewone stem van den Voorsitter weg te nemen.

De Ed. heer Botha probeerde om zijn edelen vriend (den heer Herholdt) te overtuigen, dat hij op een dwaalspoor was met zijn amendement maar

De Ed. heer Herholdt sei dat hij voor deszelfs heer den raad van zijn edelen vriend niet kon aanvaarden; hij was al te slecht die slag. Het amendement Herholdt in stemming gebragt, werd met 12 tegen 6 stemmen verworpen Vóór waren de Ed. heeren:—De Villiers, Bellingan, Van den Heever, Van Eeden, Michau en den voorsteller. Hiermede was de directe behandeling van het Ontwerp afgeloopen. De amendementen van het Ontwerp sullen in een volgende vergadering worden overwogen. Het Huis verdaagde om half vijf tot aanstaanden Dingsdag.

WETGEVENDE VERGADERING.

WOENSDAG 1 JULIJ.

(*Vervolg.*)

REGISTRATIE KANTOOR.

De Proc. Generaal stelde de tweede lezing der Regeringswet over dit onderwerp voor, begineende met een geschiedenis van hetgeen er vroeger met het registreren van Aktes gedaan werd. In het kantoor golden thans sekere regelen door vroegere Registrateurs gesteld, en ieder oogenblik deden er geschillen sich voor tusschen den Registrateur en leden van het publiek. Het plan der Wet was hierin een wijsiging te brengen, door het Hoogs Geregtshof de zegelen te laten stellen, met voorbehoud van het regt der Regering om se te bekrachtigen. Voorts waren er in de Wet bepalingen om sekere ongerijmde gebruiken in het kantoor op te heffen. Ook in de kosten waren wijsigingen in het belang van het publiek gemaakt, ten einde het gemakkelijker te maken dat iedereen aandeel in een plaats heeft, er een apart eigendomsbewijs van sou bekomen Verdeeling van plaatsen was beter dan een onverdeelde aandeelen te houden, en waren bepalingen in de Wet om het eerste gewoner dan thans te maken.

De heer Marais was niet tegen de tweede lezing, maar hij had aanmerkingen op sommige bepalingen, en bepaaldelijk zag hij geen bezwaar in het houden van plaatsen [illegible] verdeeling. Het verkeerdste artikel in de Wet achtte hij dat gene dat te veel magt aan het Hooge Geregtshof gaf, want weigering behoorde aan het Parlement maar niet aan de Regerlijke Magt. Hij hoopte dat de Proc. Generaal de bezwaren der Wet sou nagaan.

Sir T. Upington was van oordeel dat er geen gevaar was in de tweede lezing, maar haalde een aantal punten aan die hij bijzonder aandacht waardig keurde. Hij weidde hierover vrij lang uit, schoon erkennende dat de saak eigenlijk in het Comité Generaal thuis behoorde.

De heer Jones was voor de Wet, maar had bedenkingen tegen een aantal bepalingen.

Tweede lezing volgde. Comité op Maandag.

DRANZWET.

Het Huis ging nu in Comité-Generaal over de Drankwet. Op art. 1 over bottelstorelicenties wilde de heer Ohlsson de bepaling weglaten die de bottels wilde laten toemaken met lak, capsules of draad, in plaats van met kurken alleen. De heeren Hockly en J Lange waren het hiermede eens, daar het niet ging om sooveel aan het kurken van goedkoopen wijn uit te geven. Hierover haalde er een verdere discussie plaats, waarbij de heer Krige sich tegen de capsules verklaarde, als al te duur voor bottels die een penny waarde aan wijn bevatten. De heer Wiener was van oordeel dat de goede wijnen in de bottelstores werden verkrocht, en Sir T. Upington seide dat het doel der bepaling was om het knatkurken der bottels moeijelijk te maken, naar wie den slag had om een bottel te open en kon het doen in weerwil van alle beswaren, soo als hij gelezerd had bij ommegangen.—De Proc. Generaal seide dat in bottelstores te Constantia de bottels soo gekurkt waren dat de kurken er van self los gingen, en een sag dan ook den weg vol dronken mudjes. Hij wilde de lieden dwingen om een kurentrekker te gaan houden.

De heer Hofmeyr was van oordeel dat het amendement Ohlsson, dat van behoorlijke en sekere kurken sprak, ruim soo veel helpen sou als de bepaling in de Wet.

Na een woord van den heer Louw over [illegible] onderscheid van het kurken van bier- en wijnbottels, stelde de heer Molteno een amendement voor, maar dit werd niet in stemming gebragt, en het amendement Ohlsson werd aangenomen.

Een ander amendement van den heer Ohlsson hield in dat men geen onderscheid in verkoop van wijn, tusschen Koloniale en vreemde artikelen sou maken. Hij wilde dat men alleen 3 palen sou dat er niet minder dan een kwart bottel sou mogen verkoch worden.

De heer O'Reilly wilde een pint in plaats van een kwart bottel als *minimum* stellen, met het oog op champagne.

De Proc. Generaal gat als reden om onderscheid tusschen vreemde en Koloniale dranken te maken, dat men champagne, oog nae ens dikwijls in kleinere hoeveelheden dan een kwart bottel plegt te verkoopen.

De heer Jones seide dat de Wet sich aan het bestaande gebruik hield, en waarom soo men er den tegen hebben? De tegenwoordige Wet had goed gewerkt.

De heer Ohlsson had niet tegen de pint bottel, maar was voor gelijkstelling van Koloniale en vreemden drank.

Het amendement O'Reilly ging er door.

Sir T. Upington sprak over het artikel dat verkoop in bottelstores op Zondag, Kerstmis en Goeden Vrijdag verbood Waar om sou men de houders van bottelstores bij kantienhouders achter stellen, dien men o Zondag althans eenigen verkoop toelicht.

De Proc. Generaal geloofde dat geen bottelstore op Zondag open was, en sag dus geen reden om het artikel te wijsigen.—De heer O'Reilly bleek het hiermede eens te sijn, gelijk ook de heer Wiener—Na nog eenige discussie over dit punt liet men het blijven.

De heer Keyter stelde voor uit artikel 1 weg te laten dat bij de Wet art. 3 der Drankwet van 1883 wordt afgeschaft. Het bleek echter dat hij sich vergist en een ander artikel van gemelde Wet bedoeld had.

De heer Krige had een amendement om de bottelstores van 6 tot 8 in plaats van 8 tot 6 te laten openblijven. Menig man kwam eerst na zessen van zijn werk, en moest hij dan de bottelstores gesloten vinden?—Dit vond steun bij den heer Jan du Plessis, die van oordeel was dat men met die bepaling de lieden naar kantiens of hotels sou jagen.

De heer Molteno was voor de uren der Wet, en sprak daarbij van de aanloksels der kantiens, met musiek en al; maar de heer O'Reilly sprak voor het amendement Krige, en seide dat het plan van den heer Molteno diens doel sou verijdelen. Het was veel beter dat men zijn glas wijn thuis dronk. Ook de heer Louw sprak in dien zin, en werd gevolgd door den heer Marais, [illegible] die wilde dat men de saak aan de Drankhoven sou laten.—De heer Hofmeyr achtte het verkeerd om de bottelstores vóór 8 a.m. te openen, want dan kochten de werklieden een bottel eer zij aan het werk gingen; daar hij zag geen reden tot sluiting op 6.

Na nog eenige discussie, waarbij Sir T Upington het een overtreding der Wet noemde voor een kantienhouder om een bottel te verkoopen, wat thans dikwijls geschiedde, seide de heer Krige dat een werkman die lien dag begon met een heelen bottel, doch het plan van den heer Hofmeyr naar de kantien werd gejaagd. De heer Wege wilde de Drankhoven meer vrijheid laten, en de heer O'Reilly stelde voor om de Drankhoven geen aagt over de uren te laten, maar ze van 8 tot 8 te stellen.

De Proc. Generaal was hier zeer tegen, want de bottelstores deden meer kwaad dan de kantiens, door bottels wijn te verkoopen lie men aan den weg ging uitdrinken. Hij haalde een getuigenis van den heer Greet aan over het beswaar dat de bottelstores gaven, en de raadsaamheid om zij met sons ondergang te sluiten. Hij wilde de bepaling houden soo als sij in de Wet was.

De heer Marais rag geen reden om de kantiens boven de bottelstores te begunstigen, en de heer Krige herinnerde aan een petitie van respectabele bottelstorehouders, ten gunste van de tegenwoordige uren, 6 tot 8

De heer Theron vond het verkeerd om, door aanneming van het voorstel O'Reilly, de Drankhoven van haar magt te berooven. Het eene deel der Kolonie verlangde andere maatregelen dan het andere.

De heer Van Zijl sprak in den zin van den heer Krige, en de heer Lutrig wilde alles aan de Drankhoven laten, zonder hun magt te laten beperken, zoo als de Regering thans wilde doen.

De heer Hofmeyr seide er niet tegen te hebben om de Drankhoven alle magt te laten; maar wilde men hun magt beperken, dan geloofde hij dat 8 tot 8 het beste was. Dat vroege drinken van heele bottels deed kwaad; 's avonds sijn drank te mission was wat erg voor den werkman.

De heer Fuller seide dat het na zessen was dat de bottelstore feitelijk een kantien werd, en daarom was het beter de uren der Wet te houden. In een bottelstore kon men zijn wijn goedkooper krijgen dan in een kantien.

De Thesaurier seide dat anderkant Tafelberg de bottelstores ontsettend veel kwaad leiden. Men wilde bedienden 's avonds drank verschaffen; maar men moest ook aan de baasen denken.

De heer Laing vond het beter dat iemand in de kantien een stuk inkreeg, dan dat hij te 8 uur 's avonds een bottel kreeg, en na te uitgedronken te hebben sijn vrouw afranselde.

De heer De Waal seide dat lieden die 's morgens vroeg wegreden 's morgens hun bottel uit de store wilde hebben. Het sou niet goed sijn sulke lieden te dwingen naar een kantien te gaan.—De heer Marais drong op nieuw op gelijkstelling aan der bottelstores met kantiens, op grond dat eerstgenoemde fatsoenlijker waren.

De heer Ohlsson erkende dat er slechte soorten van bottelstores hier thans waren, maar wilde de zaak op een akkoord gooijen, en 7 v.m. als het sluitingsuur der bottelstores stellen. Boeren die 's morgens vroeg naar de stad gingen, kwamen dikwijls naar kantiens om een kop koffij te bekomen.

De heer Jan du Plessis ontkende dat de boeren naar kantiens gingen De heer Ohlsson seide dat men hem verkeerd begrepen had naar de heer Du Plessis vroeg of een kantien niet een slechte plek was, en gaf een schildering van hetgeen er voorviel, en van de verleidelijken omgang dien men er vond. Veel beter ware het dus om de bottelstores open te houden.

De heer J. Lange herinnerde dat er een amendement was om alles aan de Drankhoven te laten. Te Kimberley kon het geen kwaad om de bottelstores ten gerieve der fatsoenlijke werklieden open te houden.

De heer Van der Walt geloofde dat het er weinig toe deed hoe vroeg men opende, maar 's avonds moest men de drankhuisen sluiten. Bottelstores deden echter niet sooveel kwaad als kantiens. Hij wilde de zaak aan de Drankhoven laten.

Men liet de Drankhoven haar magt houden. En ook de opening der bottelstores op acht v.m. De sluiting op zes n.m. werd verworpen met 36 tegen 28 stemmen. De stemming hebben wij in ons vorig nommer gemeld.

Art. 2 sloeg op de boeten voor overtreding. Kol. Schermbrucker vroeg wat de laatste woorden beteekenden, over het aanspraklijk stellen der bottelstore-houders voor het drinken in de buurt van de bottelstore.—De Proc. Generaal seide dat de bepaling in Engeland geldig was, en daar goed gewerkt had.

De heer Wood had een opheldering der saak die niet al te duidelijk was, maar de heer O'Reilly sag niet in hoe de bottelstorehouder geleid en kon dat een man op straat een bottel spontrok en uitdronk. Liet men het artikel soo als het er stond, dan kon ieder dienden bottelstorehouder tyrannisseren. De Proc. Generaal wees er op dat een bottelstorehouder alleen dan aanspraklijk was, als de wijn met sijn toestemming was uitgedronken.

Artikel aangenomen, gelijk ook art. 3, dat alle hulp bij het ontkurken der bottels verbiedt.

Art. 4 hield in dat de Drankhoven de uren konden bepalen, mits tusschen 6 v.m. en 9 n.m. De heer Ohlsson stelde een amendement voor om 6 tot 9 als regt der kantienhouders vast te stellen, met regt aan het Drankhof om meer te staan.

De Proc. Generaal seide dat de Drank commissie ten stelligste voor het artikel was en stelde voor om 8 in plaats van 6 v.m. te stellen. De Thesaurier sprak in denzelfden zin. Kol. Schermbrucker was voor het tegenwoordige stelsel, zoo als het in het amendement Ohlsson werd vastgesteld.

De heer O'Reilly was daarom tegen het laten van vrijheid aan de Drankhoven in deze zaak, omdat de Hoven onder den invloed van clique stonden. Hij haalde een voorbeeld hier van aan.

De heer Mackay gaf een verslag van een zaak die te Uitenhage had plaats gehad.—De heer Warren vond het vreemd dat de heer O'Reilly, schoon de vriend van den werkman, lezen gelegenheid wilde geven om langer in de kantiens te drinken.

De heer Gordon Sprigg had voor het openhouden der bottelstores tot 8 n.m. gestemd, omdat hij bottelstores beter achtte dan kantiens. Hij sou voor het amendement Innes stemmen.

Sir T. Upington had een amendement, dat de opening op 7 v.m. stelde, en het Drank hof gelegenheid gaf tot na 9 n.m. te gaan.

De heer Douglass was voor het amendement Innes, ten einde de lieden te beletten te drinken eer sij kost hadden gehad.

Men was nog niet klaar toen het 6 uur werd.

AVONDZITTING.

De heer O'Reilly begon het debat in de avondzitting met te seggen dat de verandering te groot was, dat een aantal lieden er door gerruineerd en smokkelarij er zeer algemeen door sou worden. De Drankcommissie had uit zeer achtenswaardige mannen bestaan, maar zij waren te ver gegaan, en het ging hier te lande waarlijk soo kwaad niet.

De Proc. Generaal seide dat men hier scheen te denken dat kantiens meer kwaad deden dan bottelstores, en dit was de reden van sijn amendement.

De heer Barnato vond het amendement Innes verkeerd, en seide dat de gepatenteerde drankverkoopers er zeer door souden lijden De Kimberley sou het amendement wellicht goed gewerkt hebben vóór het kaserne stelsel, maar thans was er geen reden voor. Geen stand was onder strengere bepalingen gesteld dan de drankverkoopers, en waarom sou men hen dan berooven van het weinige dat sij hadden?

De heer Vintcent seide dat het in de drankkwestie altijd neerkwam op een schikking tusschen uitersten, en als men de bottelstores eerst te acht uur liet openen, dan was er geen reden om de kantiens dit vroeger te laten doen.

Sir T. Upington seide dat hij sijn amendement sou intrekken, om het later in een andere vorm in te dienen.

De Kol. Secretaris noemde de Wet zeer gematigd, en seide dat de Regering sich veel moeite er voor gegeven had, maar dat het moeijelijk was een middelweg te vinden, en dat deze Wet ook een middelweg uitmaakte Er was niets vreemds aan dat een Minister een amendement in sijn eigen Wet bragt, als hij zag dat dit met den zin van het Huis overeen kwam. Acht uur 's morgens vond spreker vroeg genoeg om te gaan drinken, ook vooral voor de lieden die met vrachtwag

EEN PETITIE.

De heer Joubert stelde voor de petitie van L. J. Kruger dit Huis op den 10den Julij 1890 aangeboden, op tafel te leggen, en toen dit er door was, se te verwijzen naar een Comité te bestaan uit de Secretaris van Inboorlingen-zaken, de heeren Hofmeyr, Norton, M. J. du Preez en den voorsteller. Hij zeide dat hij verleden jaar had voorgesteld een Comité over de zaak te laten kiezer, en vertelde wat er tusschen hem en anderen er over was voorgevallen. Vroeger waren niet alle stukken voorgelegd: thans geloofde hij dat petitionaris zou kunnen bewijzen dat hij een betere aanspraak had dan men het vorige jaar gemeend had.

Sir T. Upington herinnerde dat het Comité van het vorige jaar in zijn rapport verklaard had de aanspraak van petitionaris niet bewezen te achten. Waren er nieuwe stukken die licht over de zaak verspreid len, dan moest de voorsteller eerst te kennen geven wat het nieuwe was.

De Thesaurier zeide dat deze zaak reeds driemaal was voorgewezen, en dat ieder maal de aanspraak onbewezen was genoemd. Moest men thans met deze zaak nog doorgaan? De man had alles gehad wat hij verlangen kon.

Kol. Schermbrucker deelde bijzonderheden mede, in den zin van den Proc. General.

De heer Joubert herinnerde aan hetgeen vroeger door hem gesegd was, over de bijzonde beden die tot het nieuwe voorstel geleid hadden.

Sir Gordon Sprigg achtte het een duren en lastige zaak om het voorstel op nieuw te laten in discussie brengen.

Voorstel verworpen.

GAMTOOSRIVIER.

De heer Mackay wilde het Huis in Comité laten gaan om het volgende te overwegen: —Een eerbiedig adres worde aangeboden aan Zijne Excellentie den Gouverneur, versoekende verlof tot het overwegen van een voorstel om eene toekenning van geld ten einde eene brug te bouwen over de Gamtoosrivier. Hij herinnerde aan hetgeen vroeger met de zaak was voorgevallen, en zeide dat, anders dan er beweerd werd, de klippen voor de brug nabij de plek waren. Er was groot vertier aan den weg, en het district had dus alle regt om de brug te eischen, die veel beter zou beantwoorden dan een pont, en die een ordentelijk inkomen zou kunnen brengen. Zij zou beter betalen dan de telegraaf naar de plek gemaakt.

De Thesaurier was tegen het Comité, daar de Regering gehouden was zich er tegen te verzetten. De leden hadden zich gematigd gehouden als de Regering hen teleurstelde, en het zou verkeerd zijn thans te willen dwingen. Waar zou het geld vandaan komen? De heer Mackay wist welligt een middel, maar daar wilde spreker liever over zwijgen. De brug moest er komen, en een ondernemend Minister van Op. Werken zou ze ter hand nemen. Voor Humansdorp zou het van veel meer belang zijn om een goeden weg naar Langekloof te bekomen.

De heer De Vos stemde gaarne voor bruggen en wegen, en in zoo ver had hij dubbel sympathie met den heer Mackay als hij al lang om een brug over Breederivier bij Worcester gevraagd had. Hij stelde als amendement voor om die brug in het voorstel op te nemen. De brug over Rivier Zonder End hielp niets als men die over Breederivier niet kreeg.

De heer Van der Vijver had ook een brug die volstrekt noodig was, nl. over Vetrivier, en stelde voor zie in het voorstel in te voegen. —De heer Joubert had nog een vierde brug over Stormberg Spruit, die slechts £12,000 zou kosten, en waar reeds in 1881 veel kans op was geweest. Alle Commissaris sen van Op. Werken waren er voor gewesen en het gemis der brug gaf groot bezwaar aan de bevolking. Tijdens de droogte had men er weinig aan gedacht; thans werd er algemeen om gevraagd.

De heer Jones vond het niet netjes om den brug van den heer Mackay te willen overstroomer, en gaf hoog op van het nut van een brug over Gamtoosrivier. De Regering wis van hoeveel belang de brug voor de boeren was, maar zij wilde er niets aan doen. Men wilde de zaak uitstellen, maar al wat er gevraagd werd stelde men dit jaar uit. Een beter gebruik van 's lands geld kon gemaakt worden dan voor wegen en bruggen voor districten die geen Spoorwegen hadden. De andere rivieren moest men laten rusten, schoon hij erkende dat Vetrivier een brug noodig had, want zij had hem, Jones, eenmaal een half ven dag opgehouden, door net toen hij zou passeren wilde onpasseerbaar te worden.

Kol. Schermbrucker zou de Keiskama niet bij de vier andere rivieren voegen schoon een brug er over veel noodiger was. Er was geen twijfel of overal waren bruggen noodig, en sprekers had gedacht dat althans deze Regering, die zich een van bruggen en wegen noemde, eens of meer zou hebben voorgesteld. Hem had het verbaasd te vernemen dat men, in heen ander Huis, gesegd had bruggen niet te kunnen maken omdat er niet genoeg op de Begrooting voor stond, schoon iedereen wist dat men op de vorige Begrooting slechts eene deel der kosten had geplaatst, om later meer te vragen. Hijried intrekking van alle bruggen, behalve die over Gamtoosrivier, om te zien of de Regering werkelijk iets voor bruggen over had.

De Thesaurier zeide dat hij voor zich de Regering die aan het roer was het niet in zulke zaken lastig had gemaakt, maar de Kolonel scheen dit wel te doen, en wel al lid der Oppositie. De Regering zou gaarne de brug bouwen als er geld was, maar dit was er niet als men geen nieuwe belasting hief. Tegen den heer Jones trok hij te velde en diens hebzucht voor Elizabeth, dat juist nu den Spoorweg naar Johannesburg kreeg.

De heer Jones gaf een opheldering van hetgeen hij gesegd had.

De heer Keyter vond het zijn pligt om ook aan een brug te herinneren, nl. die over Olifantsrivier, die was weggespoeld, en die men reeds verleden jaar beloofd had te herstellen. Hij stelde ook deze brug als amendement voor.

De heer Basson zou voor de bruggen stemmen als er geld was, maar het zou dwaasheid wezen om er op aan te dringen als het geld ontbrak.

De heer Steyn herinnerde aan de brug die men te Swellendam over Breederivier moest hebben. Zij was ruim zoo noodig als die bij Worcester. — Ook deze brug vermeerderde het aantal amendementen.

Ons maak spuiletjes, zei de heer Van der Walt. Het eerste voorstel kon hij sich begrijpen; ook dat voor herstel van een vergongelukte brug. Intusschen had de Thesaurier stellig gelijk om tegen hooge uitgaven te waarschuwen.

De heer De Smidt wilde opheldering van de Regering over de bewering dat er geen bouwsteenen bij Gamtoosrivier te vinden waren.

De heer Mackay repliceerde met te zeggen dat hij het de Regering niet lastig wilde maken. De Regering had thans beloofd sich de zaak aan te trekken, en hij zou zijn voorstel intrekken.

Sir T. Upington zeide hoe het kwam dat een Regering van bruggen en wegen geen bruggen maakte. 't Is een "Ministry of roads (Rhodes)," zei de Thesaurier.) Hij vond het jammer dat de bruggen over Gamtoos en Vetrivier niet gemaakt werden.

De Eerste Minister zeide dat Sir T Upington zeer goed wist dat er geen geld was, en dat het land dankbaar zou zijn dat deze Regering geen groote plannen als die van verleden jaar had ter hand genomen. Het was thans niet raadzaam voor de Kolonie om naar de Londensche geldmarkt te gaan. Het Huis had sich steeds verstandig in de zaak gehouden, maar hoe stond het met den heer Jones, die voor zijn stad ontzettend veel geld, tot den bouw van een Spoorwegstation, had bekomen, en nu nog meer wilde? Juist voor de havens werd bijzonder veel geld door het Parlement toegestaan, maar de buitendistricten moesten ook het hunne hebben, en zoodra er geld was zou de Regering het hiervoor bestemmen. Het was een eerste pligt der Regering om een groote Bruggenwet in te dienen.

De heer Van der Vijver zou zijn amendement intrekken, maar nam het den heer Van der Walt, die meer dan één Spoorweg voor zijn district had, kwalijk dat hij aanmerking op de bruggen-voorstellen gemaakt had.

Na een opheldering van den heer Van der Walt zeide Sir Gordon Sprigg dat de tegenwoordige Regering wel degelijk bruggen had beloofd in plaats van de Spoorwegen der vorige; en nu kreeg men niet eens die bruggen die de vorige Regering toegezegd en de tegenwoordige overgenomen had. Op de nieuwe beloften der Regering was niet te rekenen, nu zij de vorige niet hield. De Eerste Minister had van de Londensche geldmarkt gesproken, maar bruggen moesten uit het inkomen betaald worden.—Hoe als er geen batig saldo is? vroeg de Eerste Minister.—Is er geen inkomen genoeg, dan moet men belasting oleggen, hervatte Sir Gordon Sprigg, in plaats van leeningen aan te gaan; en hij hoopte dat de Regering over die aanstaande belastingen het hare zou zeggen.

De heer Tamplin zou later een brug er een pont tegelijk aanvragen, en probeerde de Regering over hare financiele politiek de lei te lezen. Als men, zeide hij verder, de bruggenkwestie aan een Comité verwees, dan zou men zien hoe weinig dat uitstekende distrct van Peddie bekomen had. Hij dacht het hierover de Regering het leven lastig te maken. (O, o! en gelach.)

De heer Joubert trok Stormberg Spruit in, maar zeide dat er een begrooting van was. Hiermede was de zaak uit.

EEN COMITÉ.

Sir T. Upington stelde voor: De petitie van mej. Clara Ward (geboren Meteler-kamp), aangeboden op den 17den Julij, 1891, worde verwezen naar een Comité, te bestaan uit den Proc. General, de heeren J. H. Lange, O'Reilly, Van Heerden en den voorsteller. Hij had eerst den Comm. van Open. Werken op zijn lijst willen setten, maar kon dit niet wegens dien ongesteldheid. Spreker gaf een schets van het leven van Dr. Ward, die met een dochter van een Zuid-Afrikaner geslacht getrouwd was, en herinnerde hoe Dr. Ward in 's lands dienst sijnde plotseling overleden was. Intusschen zou dit op zich zelf niet genoeg zijn voor een Comité, zoo het niet wäre dat er redenen om te gelooven dat Dr. Ward's eindverhaast was door de pligten die hij in 's lands dienst moest verrigten.

De heer Hofmeyr sprak een kort woorden gunste van het voorstel, dat werd aangenomen.

VAN WIJKS VLEI.

De heer Wege vroeg om eene opgave, aantoonende de ontvangsten en uitgaven op Van Wijks Vlei van 31 December 1889; de uitgestrektheid grond met koren gezaaid en onder besproeijing; de opbrengst van den jongst van verleden jaar; de uitgestrektheid grond op dit oogenblik verhuurd; het aantal huurders, en ook hoeveel vee op het land wordt gehouden door huurders en anderen. Het scheen, zeide hij, dat er meer voor Van Wijks Vlei werd uitgegeven dan de opbrengst des lands waard was.—De Thesaurier legde de stukken voor, en zeide later meer te zullen voorleggen. Zij zouden toonen dat het land meer opbragt dan het kostte.

MAATSCHAPPIJEN VAN WELSTAND.

De heer O'Reilly wilde het Huis in Comité laten gaan over het voorstel: Dit Comité bevealt aan dat ZExc. den Gouverneur wordt versocht, per eerbiedig adres, om verlof toe te staan tot het overwegen van een Wetsontwerp, om Wet No. 7 van 1882, gewoonlijk genaamd de "Wet op Vriendelijke Genootschappen, 1882," te amenderen. De Wet was goed, maar aan de voordeelen die zij gaf namen slechts weinig Maatschappijen deel, en wel omdat er te veel geld voor gevraagd werd, nl. twee guiojes. Kleine Maatschappijen, die hierregen opzagen, leden daarom toch veel goed, niet alleen voor de leden maar ook voor het publiek, daar het door haar minder moeijelijk was te beswaren van een volksziekte te boven te komen. In Engeland werden geen gelden door de Maatschappijen betaald voor de hulp van den Registrateur. Hij hoopte dat de Regering zijn voorstel niet zou tegen gaan.

De heer Fuller geloofde dat men niet tegen het voorstel zou hebben, maar was van oordeel dat de Wet op de Maatschappijen van Welstand een geheele herniewing noodig had. Twee jaren geleden had een Comité over de zaak der Maatschappijen gezeten, en het was toen gebleken dat de meeste in geen voldoenden toestand verkeerden. Enkele hadden intusschen haar zaken in orde gebragt. Hij voor zich zou liever een nieuwe Wet over de zaak in het volgende jaar zien indienen.

De Proc. General vond de Wet volstrekt niet voldoende, en geloofde niet dat de twee guiojes de Maatschappijen afschrikten van registratie. Zonder tegen de Wet te zijn geloofde hij dat zij niet veel zou helpen.

Sir T. Upington meende dat de Maatschappijen ongaarne onder toezigt der Regering willen komen, en dit was een zaak waar men voorzigtig meê moest zijn. Hij geloofde intusschen dat aanneming der Wet den loop der ruimere Wet zou effenen.

De heer Wiener zag, voor de Maatschappijen, weinig voordeel in registratie onder de tegenwoordige Wet. Hij hoopte dat als de Wet in Comité kwam, er verbeteringen aangebragt souden worden.

Voorstel aangenomen. Comité op Woensdag.

STERKSTROOM KOLEN.

Kol. Schermbrucker vroeg om overlegging van alle correspondentie gevoerd met, en rapporten ontvangen door, de Regering, van wie ook, over de beweerde Sterkstroom Kolen ontdekkingen, en verdere kopijen van eenige overeenkomsten (met de naamteekeningen daarop) voorgesteld om te worden of werkelijk aangegaan hetzij door de Regering direkt of door de bemiddeling van eene Commissaris of Afgevaardigde met het Wainwright of Lawrence Syndikaat respektievelijk, of met eenige andere eigenaars van veronderstelde kolen houdende eigendommen nabij Sterkstroom. Hij zeide dat als de Minister van Op. Werken in het Huis kon verschijnen, hij aanmerking zou maken op de langzaamheid waarmede de stukken over steenkolen waren aangekomen. Toch deelde hij enkele punten mee waarop de Regering was te kort geschoten, b.v. een overeenkomst tusschen de Regering en zekere Syndikaten, waar het belangrijkste, nl. de voorwaarden, niet in waren meegedeeld. Slechts een brief, eigenlijk niet officiëel, van den heer Bain bevatte iets nieuws, nl. zekere overeenkomst met den heer Sichel, die zeer duister was. Daar moest het Huis het regte van weten, eer het over de kolenkwestie een besluit nam. De Sterkstroom schenen steenkolen te zijn zoo goed als die van de Indwe, en dat was een zaak van belang en die bekend moest zijn.

De Thesaurier zeide dat de papieren eenigszins confidentieel waren, maar zij souden worden voorgelegd als het Huis dit wilde. Goedgekeurd.

De Eerste Minister legde een stuk over leeningen voor.

BESPROEIJING.

Het Huis ging nu in Comité Generaal over het voorstel Theron over besproeijing van land te Tijgerpoort, bij Brakrivier. De heer Theron zeide dat men hier te lande nog steeds veder voor zich boerde, maar het regte kon men slechts uit het land krijgen als men sich vereenigde om van de hulpbronnen behoorlijk gebruik te maken. Dat had men in Australië gedaan, en dat moest men ook hier doen. Het regende hier genoeg, maar met het water weglopen, en dit was verkeerd. Zijn plan was om op de door hem aangewezen plek besproeijingswerken te maken, om dat men daar een behoorlijk plan had waar met het water uit een groote uitgestrektheid lands kon bewaren, zoodat men steeds vernieuwing van het water in het reservoir zou hebben. Buitendien, het water was gemakkelijk, en zonder pompen, op het land te brengen, dat 5 500 acres groot was. De aankoop van het land moest veel geld kosten, daar het alles particulier eigendom was, maar dit land was reeds door de Maatschappij aangekocht die zich met het werk zou belasten. Den grond van het land had hij laten analysseren, en hij bleek zeer vruchtbaar te zijn. Nu was voor het plan geld noodig, en dit kon men van de Regering niet vorderen, die buitendien haar bandieten moeijelijk er voor zou geven; maar wel vroeg hij om 100,000 morgen land aan Oranjerivier; tegen 1s. per morgen, en dat wel op een plek waar het land bitter weinig waard was, maar dat door besproeijing tot rijkdom waard zou worden. De Maatschappij had waarlijk wel degelijk een ander groot plan van besproeijing in het oog, en dat zou aan de oevers van Oranjerivier kunnen in het werk worden gesteld, maar zij zou zorgen dat er daar geen Naturellen Kolonie kwam. De Maatschappij zou het land moeten kiezen, met voorbehoud van het regt der Regering om te plek af te keuren. Het was noodig dat men hier eenmaal toonde hoe ook de Kolonie groote werken kon ondernemen. Het Huis had vroeger wel degelijk subsidiën gegeven voor Spoorwegen, kolenmijnen en dergelijke, en waarom dan niet voor een plan als dit? De shilling per morgen leek weinig, maar nog onlangs had een heer Tennant 500,000 morgen in Bechuanaland voor dienzelfden prijs gekocht, en daar was het land meer waard.

De Thesaurier geloofde dat de heer Theron den dank van het Huis verdiende voor zijn voorstel, en zeide daarbij dat het eenige Besproeijingswerk der Regering, Van Wijks Vlei, uit het ingenieurs-oogpunt geen misluiting was, maar wel kon de Regering niet zoo goed als een Maatschappij in een speculatie treden. Hij herinnerde aan het plan van Hartsrivier, en achtte dat van den heer Theron niet minder goed. Slechts scheen men gelligt meenen dat de prijs van het land te gering was, maar in het Noordwesten was de haaldelijk land verkocht voor 10 pence de morgen. In Australie was, toen een dergelijk plan voorkwam, dit in de Kolonie waar men met opperde met groote afkeuring ontvangen, maar later, toen elders een dergelijk plan was uitgevoerd, vroeg men de Maatschappij terug te komen, en wijzigde zich de openbare meening geheel. De Regering keurde het plan goed.

De heer Le Roex zeide dat hij den heer Theron (hij had Engelsch gesproken) niet goed verstaan had; maar dit wist hij dat de anderen aan Oranjerivier geen waterloose gronden mogten heeten, en de bewoners dier anden hadden gevraagd ze te mogen koopen maar de Regering weigerde dit, omdat zij het land voor besproeijing bestemde. Hij had gemeend dat de Regering zelve het water der rivier op de landen zou brengen, zoodat de bewoners er voordeel van zou een trekken. Hij wilde weten waar de gronden te vinden waren die de heer Theron wilde.

De heer Theron zeide zelf dit niet te weten.

De heer Le Roex hervatte dat de heer Theron dan stellig het beste land uit spreker's district zou trachten te krijgen, en dat het voorbeeld van Van Wijk's vlei toonde hoe zulke landen de gekleurde bedienden aan hun bezit sfhandig maakte. Nu was de heer Theron te veel boer om dit te willen, maar hoe als diens aandeel in handen van een ander kwam? Hij had met den Comm. van Op. Werken reeds een plan besproken tot het brengen van het water van de Oranjerivier op het land, en hij had slechts lit tegen het voorstel Theron dat sprekers kiezers er nadeel bij souden lijden. Er waren waterloose gronden die geen sixpence per morgen waard waren, maar die aan de Oranjerivier waren veel beter. Tienduizend morgen was zooveel niet; honderdduizend was al te erg. Buitendien zou het verkeerd zijn om de boeren van Victoria, Fraserburg en Calvinia van toegang tot Oranjerivier te scheiden.

Kol. Schermbrucker was verbaasd dat de heer Le Roex die 100,000 morgen zoo groot een opoffering van den kant der Regering achtte, nadat hij zelf eenige duizenden morgen in een veel betere positie van de Regering had bekomen. Het Hartsrivierplan, waar land voor niet voor gevraagd werd, was in het Huis met toejuiching ontvangen. De heer Le Roex had zelf erkend dat de reden van zijn afkeuring van Van Wijks Vlei daarin lag dat er zeoveel voor koorn werd gebouwd.

De heer Le Roex zeide dat hij alleen van het wegtrekken der dienstboden gesproken had.

Kol. Schermbrucker zeide dat het met het nieuwe plan niet zoo zou gaan. Zoodra een plan der Regering deugde wilde men het haar uit de handen nemen. Hij achtte de prijs hien het Syndikaat voor het land bood niet te hoog, en hij herinnerde aan een besproeijingsplan van Zakrivier, waar men in de buurt dit tegen had dat men er te veel koorn bouwen en dus den prijs van het koorn verlagen zou. Hij was echter van oordeel dat het Comité het plan van den heer Theron met groote meerderheid zou billijken.

De heer Orpen achtte het plan gevaarlijk, want het zou het Kroonland besuiden Oranjerivier van de rivier afsnijden. In elk geval zou men vooruit moeten weten waar de heer Theron zijn land wilde hebben.

De heer De Vos achtte het zeer nuttig, maar was ook van oordeel dat de Regering moest oppassen dat de Maatschappij niet al het Kroonland der rivier bekwam. De bevolking besuiden der rivier behoorde er niet van te worden afgesneden. Hij was voor het plan, mits men zorgde dat er open plekken aan de rivier bleven waar men toegang toe had.

De heer Theron zeide dat juist het binnenland goed voor de Maatschappij zou zijn. Een smalle strook aan de rivier zou de Maatschappij niet willen.

De heer Jones stelde verdaging van het debat voor, en dit ging, wegens het late uur, er door. Zal hervat worden op Donderdag.

De heer Hofmeyr diende het rapport in van het Comité over de Dekema zaak. Behandeling op Maandag.

Daarop verdagde het Huis.

GISTEREN.

PETITIES, ENZ.

De heer Tamplin had een petitie over de grenzen tusschen Victoria Oost en K. W. Town.

De heer Norton zal een voorstel over locaties doen.

De Voorzitter maakte aanmerking op een petitie waar een ander geel papiertje met namen aan vast was. Dit was niet in orde. Het Huis zou in het vervolg zulke petities niet aannemen. De pititie was uit Papendorp. Wilde men namen op een papiertje aanrechten, dan moest men op dit papiertje setten dat het tot de petitie behoorde.

Stukken over den St. Janshaven Spoorweg werden door den Thesaurier voorgelegd.

De Voorzitter deelde mede dat een Private Wet zou bestreden worden.

WET OP EEDEN EN VERKLARINGEN.

Sir T. Scanlen stelde tweede lezing van zijn Wet op dit onderwerp in. Het eerste deel der Wet handelde over eeden door Vrederegters afgenomen, oorspronkelijk alleen in zaken die den vrede betroff n, maar later ook in voorloopig onderzoek. In 1885 werd de bevoegdheid der Vrederegters om eeden af te nemen nog beperkt, maar men bleef voor de Vrederegters verklaringen teekenen, waar men echter niet in het strafregt aanspraklijk voor was. Dit laatste werd in sprekers Wet veranderd, schoon hij de straf niet zoo hoog stelde als bij meineed. Voorts werd de bevoegdheid uitgebreid van het afleggen van eeden, als men hier eenig bezwaar in had. Het verders zou hij in Comité Generaal bespreken.

De Proc. General zou voor de tweede lezing stemmen, en achtte de Wet een groote verbetering op de bestaande wet de eeden betrof. De vorige Wet gaf niet duidelijk te kennen waar een Vrederegter een eed en waar hij een verklaring moest vragen. Ook een wijziging van den onderdanen-eed, in het Huis reeds aangenomen vond hij goed.

De Voorzitter zeide dat de eed in het Huis afgelegd dezelfde was als die in het Engelsche Parlement.

Zonder verdere discussie aangenomen. Comité op 15 dezer.

ST. JANSHAVEN SPOORWEGWET.

De heer Tamplin stelde de tweede lezing dezer Wet voor. Het Comité over de Wet was geheel eenstemmig geweest in het opprijs stellen van het plan der ondernemers, en het oordeelen dat de Spoorweg veel goed kon doen en geen andere Spoorwegen zal schaden.

Kapt. Brabant waarschuwde tegen onbedachte aanneming van het beginsel der Wet. Het bleek niet dat de Regering onderzoek naar het plan gedaan had, en voor het Comité waren alleen de ondernemers als getuigen gehoord. Hij trad ongaarne voor de belangen van Oost Londen in een zaak als deze op, maar de geheele Kolonie kon er bij lijden. De twee ondernemers waren Johannesburgsche speculanten, die eenvoudig wilden zien of zij geen geld van de Londensche geldmannen konden krijgen. De Oostelijke Spoorweg betaalde bitter slecht; wilde men er nu een mededinger aan ter zijde stellen? Er hadden een paar leden meer op het Comité moeten zijn; dit thans waren hadden zich allerlei lasten wijs maken, b.v. dat de lijn 150 in plaats van, op 66n plek, 70 mijlen van de naaste andere lag. De meeste handel langs den Ooster Spoorweg kwam uit de Transkei, en die hande zou door de nieuwe linie worden weggenomen. De nieuwe Spoorweg zou noch kon betalen, en zou andere lijnen ook onbetaalbaar maken. Er werd in het getuigenverhoor iets gesagd over delfstoffen, maar dit was zeer onbeduidend. Hij wilde meer inlichtingen over de zaak dan die tot dus ver gegeven waren. Hij hoopte dat het Huis de tweede lezing zou uitstellen.

De Thesaurier was verbaasd het ultraliberale lid voor Oost Londen, den voorstander van onbeperkte mededinging, thans plotseling protestie voor zijn haven te zien voorstaan. Het spoet hem te zien dat Oost Londen, zoo'n teugdzame stad, zoo in het Huis sich voorteed. De Regering had niet tegen de Wet, omdat de ondernemers van den Spoorweg geen bijdrage hetzij in geld of land wilden. Dat de ondernemers geld uit Londen wilden, dat was geen schande voor hen. De nieuwe Spoorweg zou belangrijke districten openen, en hij zou het niet geregtvaardigd van de Kolonie achten als deze Wet verworpen werd.

De heer Douglass vond dat de Spoorweg een goed plan was, en vroeg waarom Kapt. Brabant, als hij de linie verkeerd achtte, niet was opgetreden als getuige voor het Comité over de zaak. De ondernemers hadden reeds veel wat geld voor hun ooms zoo betaald, en schenen in allen deele ter goeder trouw te zijn.

De heer Wood stelde de tweede lezing over acht dagen voor, deur hij de zaak niet genoeg kende.

Sir Gordon Sprigg was voor dit voorstel, en wel omdat het Huis de stukken over de zaak amper gezien had.

De Eerste Minister had niet tegen het amendement, en geloofde dat de heer Tamplin er ook niet tegen kon hebben.

De heer Tamplin zeide dat dit zoo was, en dat de tweede lezing er dan stellig zou doorgaan, daar de vraag der ondernemers in de zaak zeer billijk was. Dit zette hij eenigszins verder uiteen. Hij riet het Huis om het rapport van het Comité en een der bijlagen aanwezig te bestuderen. Een aantal boeren in de buurt waren zeer voor den Spoorweg.

Voorstel Wood aangenomen.

[Daarna werd de Bankwet in Comité Generaal afgehandeld. Men was besig met de Wet op de stadsbelasting op Kroongebied, toen het uur van zessen sloeg].

Hof van Insolventie.

VERGADERINGEN.

(*Voor den Messter, den heer J. H. Hofmeyr.*)

GISTEREN.

HENDRIKA J. W. KLERK, GEB. BADENHORST,

getrouwd met huwelijksvoorwaarden met Jan C. H. W. Klerk. 4Op de derde vergadering rapporteerden de curatoren, de heeren Steytler, Gibson en Stamper, dat de schulden £2 033 3s. 3d., bedroegen en de baten £500, dus een te kort van £1533 3s. 3d. De eenige baten bestonden uit een zeker hoeveelheid aandeel in de huur van een plaats in de afdeeling Prieska, die zij had in gemeenschap met den heer D. M. Graaff, soowat £500 waard. Rapport aangenomen.

J. H. SPENGLER, (OVERLEDEN).

Spsciale vergadering, waarop de volgende vordering inkwam: D. Mills en Zoon £12 1s 9d.

ROBERT OLIVER.

Op de eerste vergadering, te Riversdal gehouden op 25 Junij 1891, kwamen in:—Matare, Bruns en Co., schuldbewijs £306 17s. 11d.; Hudson, Vrede en Co. rekening £375 18s.; E. T. Friberg, do. £5 15s. 6d. en Mej. Oliver do. £41 5s. Op de tweede vergadering hier gehouden kwamen nog in:—Boedel wijlen S. Jerram, schuldbewijs £600.—Eaton, Robins en Co. rekening £2848 10s. 4d.; Hehn en du Preez, rekening £36 2s. 4d. De heeren W. R. Laton en H. R. du Preez van Heidelberg werden als curatoren aangesteld en eerstgenoemde, in zijn kwaliteit als provisioneel aangesteld curator, rapporteerde dat de baten in den boedel eerstens uit koopwaren bestonden, voorraadig in drie winkels van insolvent te Heidelberg en Zuurbraak. De boeken waren niet al te goed in orde. Het vastgoed zou zoowel £1100 opbrengen, waarop een preferentie vordering van £630 was; goederen en meubelen £1600; contanten £65; uitstaande schulden ongeveer £900, totaal £3,035. De concurrente vorderingen waren, soover als de curator wist, plus minus £4000, en hij wilde er niet voor instaan dat bovenstaande valuatien zouden worden gerealiseerd. Onlangs was de bezigheid weer voor rekening van den boedel geopend en was er voor verkochte goederen benevens ingevorderde schulden, ongeveer £325 ontvangen.

T. R. LIPSETT,

van Kaapstad. Eerste en finale vergadering. Ingekomen: A. R. McKenzie en Co., huur, £12; Irwin en Meekan, geleend geld en huur £33. De vergadering werd tot 10 Julij verdaagd.

EVELINA A. O. LIPSETT (geb. WOOD),

getrouwd onder huwelijksvoorwaarden met T. R. Lipsett, alhier. Eerste en finale vergadering. Eveneens verdaagd tot denzelfden datum.

J. W. SCHACKALL,

van Kimberley. Op de eerste vergadering te Kimberley gehouden, waren ingekomen: Natal Bank in liquidatie, schuldbewijs van £3,500; dezelfde, voorschot op effecten, £4,500. Op de tweede vergadering hier gehouden, kwamen in: Union Bank in Liquidatie, schuldbewijs van £1,055 5s. 4d., en Alfred Beit, vonnis £1,138 2s. 1d. De heeren Steytler en Gibson alhier en John Pooly van Kimberley werden als curatoren aangesteld.

CORRESPONDENTIE.

WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DEGENEN ONZER CORRESPONDENTEN INGEZONDEN STUKKEN KUNNEN NIET TERUGGEZONDEN WORDEN.—RED.

ZONDAGS-HANDEL BIJ DE KERKDEUREN.

2 Julij 1891.

Aan den Redacteur.

Mijnheer,—In de *Volksbode* van Donderdag laatstleden, lees ik het volgende: "Vrienden die geene inteekenaren zijn op *De Herder* (het Kerkelijk Nieuwsblaadje van Ds. Van Wyk) kunnen op Zondag morgen bij de deuren der kerken exemplaren *aankoopen*—ik onderschrap—tegen 3½ per stuk en later bij de heeren Van de Sandt de Villiers en J. Rose en Co."

Nu vraag ik u, heer Editeur, waar moet het naar toe, als men op den lieven Zondag bij de deuren der kerken, en zoo het mij voorkomt, op last van den predikant, nieuwsbladjes verkoopt? Maar, zegt gij misschien: de opbrengst er van is ten voordeele van . . . . . Ik heb ongelukkig vergeten waarvan. Dus socials de Jesuiten zeggen: het doel heiligt de middelen. Naar mijn nederig inzien wordt, dus doende, van den dag in het Huis des Heeren een dag en huis van koophandel gemaakt. Ik zou wel gaarne willen weten of sulks met goedkeuring van den Kerkraad geschiedt.

T. T.

Dagdroomen en Zamenspraak tusschen Koos Verrekijker en Jan Dwarsboom.

(*Vervolg.*)

Dwarsboom.—Wel neef Verrekijker, jij het amper gepraat als een advokaat, mijn vrouw het onder jou praat moet gaan om rozeduiles te trink toen zij hoor van detectives, toen krijg dij dit mos op haar zenewa. Ik zeg ook laat ons vrije handel krij in diamanta. Ik het nergens gelees nie dat een mens maar zoo kan gepakt voor van een geheime polici op suspicie, ons woon mos nie in Rusland nie, ons woon onder de vrijste morgenheid in de wereld. Ik weet nie of ons geeerliedigde Koningin zoo een wet in Engeland sal toelaat nie. Ik zeg maak een streng wet, als iemand een diamand steel straf hom. Ik denk met die tegenwoordige wet wordt meenig arme drommel daarin gelei die anders een eerlijk man kan wees, ons moet ons kolonie opbouw, maar nie perbeer nie om van ons inwoners een klomp bandite te maak die. Toen ik in die Kaap was om te kuier het ik zoo mar naar gewor toen ik al die wit bandite bij die docks gesien het. Dwarsboom staat nu op en zeg aan Verrekijker, stop jou pijp en laat ons na mijn kralen gaan kijk. Ik het mos nieuwe klip kraal gelaat maak; toen zij achter die huis was roep Verrekijker met eens uit: wat het jij agter aan jou kar gemaakt! Oh sag Dwarsboom dit is een kara, mijn eigen uitvindsel, dit is een halfaam die is net zoo als een Amerikaanse karn, met een zeil en vierke binnekant; om die spil koom klein ellenboog aan die buiten kant en die kmet aan de regter kand zijn wil laan een van die speeke met een riem vast, en als ik Zaturdag met mijn vrouw na die dorp rij dan vul ik de karn met melk, en als ons op de dorp komt dan is de melk afgekarn, dan het ons vars botter, die verkoop ons zoo uit die karn voor 8. 6d. per lb. zoo veel als ons het, en daar is geen vraag voor karn melk, dit betaal nog al goed, want ons het volop melk.

Koos Verrekijker.—Dit is nog al simple net als een vierkantig dekzel aan de zijde uitgezaag, en een raampie draai rond, als de kar zijn wiel rond draai, en aan de onderkant van die halfaam twee stukke hout uitgezaag en aan de onderzij van de halfaam vastgezet, waar hij op rust, en hij kan van die kar afgehaal wor als zij op die dorp kom; excesent, als ik tuis komt dan sal ik ook een maak. Ik het een mooi halfaam. Ik krijg genoeg melk om die halfaam drie of vier maal in een week vol te maak, vars boter zoo van die karn kan een mens tog altij op die dorp verkoop.

Koos Verrekijker.—Dit wordt al amper tijd om op te zaal.

Jan Dwarsboom.—Jij het jou tijd nou met mijn karn deurgebring en ons was nog nie bij mijn kraie nie. Jij moet weer ander week over kom ons het de tijd lekker af gezela.

Jan Verrekijker.—Dankie, ik het lekker gekeur, als jij mij beloof om ook over te kom om te keer, dan zal ik anderweek weer over kom, en denk dit is een goeije ding om over saakjes te praat, en herkou zoo als die beeste doet. Springbok die komt met opgezwelde pert, en na goede dag gezeg te het, en pijp opgesteek, daar gaat neef Verrekijker met Vonk om weer ander week over te kom. Springbok sijk hom achterna en zeg hij homself: die pert loop tog een suiver achter trippel.

Koos Verrekijker, na zijn terug komst van Dwarsboom was hard besig m sijn karn oor naar te maak, toen het klaar was het hij ook sijn kar gezet, vol dikmelk en room gemaak. Zijn perde ingespan en na sij buitenpos gekij, om te sien hoe of dit zal beantwoord, toen hij terug gekom was het sijn vrouw te karn open gemaakt en verklaar dat dit een gemakkelijk plan was om botter te maak; nou noef sij nie altijd bezig te wees met Doortje om die melk af te karn nie, en die plan om die karn na die dorp te neem is een goede plan, ou hoef sijm a nie altijd lintjes, garen, heedjes en al zulke kleine dinge te taal opschrijf nie omdie winkelschuld groeter te maak nie, want Koos het gezeg na hij van neef Dwarsboom terug gekom het, hij wil sijn winkel rekening afbetaal wat kort gekom met op sijn wol, hij het een klomp hame's verkoop en dan wil hij dat ons liever voor kontant koop. Koos doet goed, sij is sim, maar van dat ik die karn genie het denk ik dat neef Dwarsboom slimmer is hij eer altijd iets goeds bij neef Dwarsboom. Koos dan beter praat en het meer school gehad, maar dit lijkt of Dwarsboom die kat beter uit die boom kan kijk.

Koos Verrekijker.—Na acht dagen verloop is die rij weder met Vonk naar Dwarsboom, hij de van daag nie zoo opgewonden nie als hij de ander dag was toen hij lange die seifde pad gerij het, omdat hij die saakies die hij met Dwarsboom oor gepraat het en die het hij aan sijn vrouw vertel; hij het nog sijn houtpijp, die pijp trek van dag ook beter. Het zeg hij die het eene gezond verstand en het ver mijn in menig zaaki reg gehelp, waar ik een wei is wijfelagtig over was, maar dit is snaaks met maar, als zij lange die koffie kan zit dan kan zij geen opinie in een zaak gee nie, dit is net als zij die bezem in haar hand het en zoo een stof aan maak dat zij die beste kan denk, zij is goeje schuif muel als iemand, voornamelijk mijn vrinde mijn kom vraag om geld, mijn wagen of eenig ander ding te leen, en ik het nie lus om dit te doen nie, dan zeg ik zoo maar, ik zal vers ver mijn vrouw vraa, dan weet hul al zoo laat of dit is; in dén ding is sij zwak, als ik oor de Diamantveld praat dan wordt zij zoo aam; die ander dag toen ik naar de Diamantvelden gerij het en ik mijn nieuwe beatje aangetrek het toen ik op Kimberley was, voel ik dat zij mijn baatje sijn zakke too gemaai het, omdat zij bang was dat een van die traps een diamant in mijn zak zal prop en mijn dan naar die trouk sal breng, maar toen ik mijn geld ontvang het, het ik die zak oop gesnij en mijn geld daarin gesit en weer toegenaai. Gister het zij daarom een gezonde